

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 1997 lisätalousarvioksi

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1997 lisätalousarvioksi.

Nyt annettava lisätalousarvioesitys ajoittuu tilanteeseen, jossa kansantalous kasvaa nopeasti ja tuotannon kasvunäkymät ovat myös vuoden 1998 osalta hyvät. Vienti kasvaa ripeästi ja vaihtotase tulee olemaan tänäkin vuonna tuntuvasti ylijäämäinen. Myös kotimarkkinoiden tuotanto lisääntyy nopeasti yksityisen kulutuksen ja investointien vauhdittamana. Vaikka työttömyys on edelleenkin talouden keskeinen ongelma, työllisyyden parantaminen on jatkunut vuoden 1997 talousarviossa ennakoidulla tavalla.

Taloudellinen kehitys kokonaisuudessaan noudattaa aiempia ennusteita, joten vuoden 1997 talousarvioon ei kohdistu tähän liittyviä merkittäviä muutostarpeita.

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan hallituksen aiemmin tekemään päätökseen liittyen eri hallinnonaloille lisämäärärahoja tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisäämiseksi. Tämän ohella lisätalousarvioesitykseen sisältyy lähinnä vain välttämättömän tarpeen vaatimia menojen lisäyksiä ja muutoksia sekä arvioiden tarkistuksia. Toisaalta menojen loppusummaa alentaa mm. korkomenomomentille sisältyvä emissiovoittojen $3\frac{1}{2}$ mrd markkaa arvioitua suurempi määrä.

Lisätalousarvion tulopuolella verotulot lisääntyvät lähinnä yhteisöveron tuoton kasvun johdosta bruttomääräisesti 4,9 mrd markalla vuoden 1997 talousarvioon nähden. Eräiden verotulojen tuottoarviot jäävät kuitenkin arvioitua pienemmiksi, joten verotulojen nettolisäys on 2,3 mrd mk. Lisäksi lisätalousarvioon sisältyy muita, lähinnä kertaluontoisia tuloja, kuten talletuspankeille myönnettyjen pääomasijoitusten takaisinmaksuja.

Tähän lisätalousarvioesitykseen sisältyy menojen lisäyksiä yhteensä 3 006 milj. mk ja

menojen vähennyksiä 4 627 milj. mk, joten menojen nettovähennys on 1 621 milj. mk. Arvioidut tulojen lisäykset ovat yhteensä 9 710 milj. mk ja tulojen vähennykset lukuun ottamatta nettolainanoton vähennystä, yhteensä 2 753 milj. mk eli tulojen nettolisäys on 6 957 milj. mk.

Suotuisan talouskehityksen ja valtion menoissa noudatetun tiukan menotalouden johdosta valtion nettolainanottoa voidaan tässä lisätalousarvioesityksessä vähentää 8,6 mrd markalla. Tällöin vuoden 1997 talousarvion ja lisätalousarvion tasapainottamiseksi tarvittava nettolainanotto jää 19,7 mrd markkaan.

Vuoden 1997 valtion rahoitusaliijäämäksi muodostuu $4\frac{1}{2}$ prosenttia ja koko julkisyhteisöjen EMU-aliijäämäksi vastaavasti $1\frac{1}{2}$ prosenttia, mikä vastaa eduskunnalle annetun vuoden 1998 talousarvioesityksen yleisperusteluissa esitettyä arviota.

Hallitus on päättänyt lisätä tutkimusrahoitusta niin, että tutkimuksen BKT-osuus nousee 2,9 prosenttiin vuoteen 1999 mennessä. Tähän päätökseen liittyen tässä lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksina lisäyksiä yhteensä 355 milj. mk, mistä 162 milj. mk yliopistoille, 70 milj. mk Suomen Akatemialle, 10 milj. mk teollisuuden edistämistä palvelemaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan, 50 milj. mk pääomaehtoisten tuotekehityslainojen maksamiseen sekä 50 milj. mk eri hallinnonalojen muihin tutkimuskohteisiin. Lisäksi Suomen Akatemialle on ehdotettu 170 milj. markan myöntämisvaltuus ja Teknologian tutkimuskeskukselle 300 milj. markan myöntämisvaltuus.

Kansainvälisen kehitysyhteistyön määrärahoihin ehdotetaan lisäystä 28 milj. mk käytettäväksi EU:n ja Maailmanpankin koordinoimaan Bosnian jälleenrakentamishjelmaan.

Suomalaisten valvontajoukkojen Bosnia-Herzegovinassa toimeenpantavaan, NATO:n johtamaan SFOR-operaatioon osallistumisesta aiheutuviin ylläpito- ja rauhanturvaamistoiminnan menoihin ehdotetaan lisäystä yhteensä 108 milj. mk.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä aiheutuviin menoihin ehdotetaan lisäystä 20 milj. mk.

Kihlakunnanvirastoille ehdotetaan lisäystä noin 25 milj. mk lähinnä toiminnan käynnistämiseen liittyvinä menoina. Poliisin toimintamenoihin ehdotetaan lisäystä 49 milj. mk.

Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetaan lisäystä 370 milj. mk, mistä mm. 269 milj. mk aiheutuu indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista, 64 milj. mk lentokaluston huolto- ja varaosatilauksista sekä 27 milj. mk miinalaiva Pohjanmaan peruskorjauksen loppuunsaattamisesta. Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausten mukainen puolustusvoimien rakennemuutoksen toimeenpano aloitetaan, minkä johdosta puolustuslaitoksen rakennushankkeisiin ehdotetaan lisäystä 55 milj. mk.

Ahvenanmaan maakunnan itsehallintolaista aiheutuviin menoihin ehdotetaan lisäystä yhteensä 82 milj. mk. Kiinteistön ostamiseksi valtion omistamalta Sponda Oy:ltä ehdotetaan 105 milj. mk.

Bruttokansantuloon perustuvia vuoden 1997 maksuja Euroopan unionille voidaan vähentää 400 milj. markalla EU:n vuoden 1996 ylijäämän palautuksen johdosta. Lisäksi EU:n aluekehitysrahastosta saataviin tuloihin ehdotetaan lisäystä noin 76 milj. mk.

Yliopistojen kiinteistöjen hankintaan ehdotetaan lisäystä 33 milj. mk ja valtionosuuteen yleissivistävän ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin 12,7 milj. mk Kuopion Bioteknia 2-hankkeen rahoitusta varten.

Valtionosuuteen ja -avustukseen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin ehdotetaan lisäystä 133 milj. mk.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittoroja kertyy 160 milj. mk arvioitua enemmän. Lisäkertymästä taiteen tukemiseen ehdotetaan lisäystä 127 milj. mk, mistä mm. 106 milj. mk on tarkoitettu Suomen Kansallisoppperan ylimääräisen eläkevastuun kattamiseen. Liikunnan ja nuorisokasvatustyön tukemiseen ehdotetaan lisäystä 29 milj. mk käytettäväksi

mm. vuoden 2001 MM-hiihtojen sekä muiden liikuntapaikkojen ja liikunnan koulutuskeskusten rakennushankkeisiin. Tieteen tukemiseen ehdotetaan lisäystä 4 milj. mk.

Maatalouden ympäristötukeen ehdotetaan lisäystä 116 milj. mk, mistä 27 milj. mk perustukeen ja 89 milj. mk erityistukisopimuksiin. Maataloustuotannon tasapainottamismenoihin ehdotetaan lisäystä 20 milj. mk ennen vuotta 1992 tehtyjen sopimusten määrärahan tarpeen osoittaututtua ennakoitua suuremmaksi. Tukeen puuntuotannon kestävyysden turvaamiseksi ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk käytettäväksi pääasiassa nuoren metsän hoitotoihin. Hyrynsalmen työpaikkamenetyksen korvaustoimenpiteisiin ehdotetaan 10 milj. mk valtion ja Kuusamon yhteismetsän välisestä maanvaihdesta aiheutuvien työpaikkojen menetystä korvaavien toimenpiteiden rahoittamiseen. Maaseutuelinkeinotoiminnan koro- tusta voidaan vähentää 25 milj. mk.

Merenkulkulaitoksen kaluston hankintamenoihin ehdotetaan lisäystä 27 milj. mk tilattujen monitoimijäänmurtajan ja jäänmurtajien rahoitukseen.

Radanpitoon ja kehittämiseen ehdotetaan lisäystä yhteensä 185 milj. mk sekä Helsinki-Leppävaara kaupunkiradan rakentamisen aloittamiseen 85 milj. mk, mitkä rahoitetaan VR-Yhtymä Oy:n voitontuloutuksella.

Kera Oy:n erityislainojen myöntämisvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 150 milj. markalla. Osakehankintoihin ehdotetaan 100 milj. mk. Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle ehdotetaan lisäystä 205 milj. mk. Hannoverin vuoden 2000 maailmannäyttelyyn liittyviin menoihin ehdotetaan 70 milj. markan valtuus. Aiemmin maksettujen takauskorvausten takaisinperinnästä kertyneiden tuottojen johdosta rahastosiirtoa valtiontakuurahastoon ei tarvita, minkä johdosta ehdotetaan vähennettäväksi 399 milj. mk. Yritystukeen EU:n tavoitealueiden ulkopuolella ehdotetaan lisäystä yhteensä 35 milj. mk.

Valtionosuuteen työttömyyskassoille ehdotetaan lisäystä 230 milj. mk. Vastaavasti työttömyysturvalain mukaisesta perusturvasta voidaan vähentää 70 milj. mk. Kuntien järjestämään sosiaali- ja terveydenhuoltoon ehdotetaan lisäystä yhteensä 90 milj. mk, mistä 14 milj. mk käyttökustannuksiin, 70 milj. mk perustamiskustannuksiin ja 6 milj. mk eräiden

perustamiskustannusten loppueriin. Valtion osuudesta yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista voidaan vähentää 20 milj. mk. Valtion korvaukseen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin ehdotetaan lisäystä 139 milj. mk.

Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlarahojen tuotosta 2 milj. mk ehdotetaan käytettäväksi avustuksina puutteellisesti asuvien sotainvalidien ja muiden rintamaveteraanien asuntojen korjauksiin.

Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta ehdotetaan käytettäväksi 50 milj. mk pitkäaikais-työttömyyden ja muiden lamasta aiheutuneiden seurausvaikutusten lieventämiseksi tarkoitettua erillisohjelman rahoittamiseen sekä homevaurioiden ehkäisy- ja korjaustoimenpiteiden avustamiseen.

Valtionvelan valuuttamääräisen velan korkoihin ehdotetaan valuuttakurssien muutosten johdosta lisäystä 61 milj. mk. Sen sijaan markkamääräisen velan koroista sekä palkkioista ja muista menoista valtion velasta voidaan vähentää 3 616 milj. mk emissiovoittojen arvioitua suuremman määrän johdosta.

Verotulojen arvioidaan lisääntyvän yhteensä 4 910 milj. mk. Verotulojen vähennyksiä sisältyy lisätalousarvioesitykseen yhteensä 2 600 milj. mk, joten verotulojen nettolisäys on 2 310 milj. mk. Tulo- ja varallisuusveron tuoton arvioidaan lisääntyvän muun muassa yhteisöveron arvioitua suuremman kertymän johdosta 4 105 milj. mk. Korkotulojen lähdeveron tuoton arvioidaan alenevan korkotason laskun ja arvioitua alhaisemman verollisten talletusten määrän johdosta 450 milj. mk. Arvonlisäveron tuottoarviota vähennetään 1 600 milj. mk vuoden 1996 tuoton ja alkuvuoden 1997 kertymätietojen perusteella. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron kertymä alenee 200 milj. mk. Tupakkaveron kokonaiskertymän arvioidaan nousevan 90 milj. mk, makeisveron 10 milj. mk ja alkoholijuomaveron 80 milj. mk aiemmin arvioidusta. Polttoaineveron tuoton arvioidaan jäävän 200 milj. mk aiemmin arvioitua pienemmäksi. Autoveron tuotto nousee 400 milj. mk, varainsiirtoveron tuotto 100 milj. mk ja arpajaisveron tuotto 20 milj. mk aiemmin arvioitua suuremmaksi. Jäteveron kertymä jää toteutuneiden kertymätietojen perusteella 150 milj. mk arvioitua pienemmäksi.

Sekalaisia tuloja arvioidaan kertyvän nettomääräisesti lisää 3 672 milj. mk. Suurimmat lisäykset ovat valtiovarainministeriön hallinnonalalla sekä muissa sekalaisissa tuloissa. Tuloihin rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta on merkitty 1 800 milj. mk pääomatuen palautuksena ja 430 milj. mk takaisinperittävänä arvonlisäveropalautuksina sekä 620 milj. mk valtiolle valuutanvaihtosopimuksen purkautumisesta kertyvinä tuloina. Muihin sekalaisiin tuloihin on merkitty lisäystä tuloina jo tapahtuneista osakemyynneistä 596 milj. mk. Veikkausvoittovaroja on arvioitu kertyvän lisää 160 milj. mk ja raha-automaattiyhdistyksen tuottoa 50 milj. mk.

Korkotuloihin ja voitontuloutuksiin on merkitty lisäystä yhteensä 975 milj. mk. Korkojen talletuksista arvioidaan nousevan 290 milj. mk ja osinkotulojen 650 milj. mk aiemmin arvioitua suuremmaksi.

Talousarviossa arvioitua vuoden 1997 nettolainanoton määrää voidaan vähentää 8,6 mrd markalla lisätalousarvioesitykseen sisältyvien määrärahojen vähennysten ja tuloarvioiden lisäysten johdosta.

Nyt ehdotetut määrärahojen muutokset ja kaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	mk
21. Tasavallan Presidentti	1 500 000
23. Valtioneuvosto	400 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	104 607 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	26 200 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	65 655 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	460 000 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	—203 112 500
29. Opetusministeriön hallinnonala	556 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	167 796 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	303 810 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	—15 700 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	442 225 000
34. Työministeriön hallinnonala	17 722 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	7 670 000
36. Valtionvelka	—3 555 384 000

Muutokset yhteensä —1 620 611 500

Nyt arvioidut tulojen muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot....	2 310 000 000
12. Sekalaiset tulot	3 671 714 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset .	975 000 000
15. Lainat.....	8 580 000 000
Muutokset yhteensä	—1 623 286 000

Tämän lisätalousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen talousarvio	190 320 756 000	190 313 617 000
Lisätalousarvio ..	—1 623 286 000	—1 620 611 500
Yhteensä	188 697 470 000	188 693 005 500

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty ja viitaten tämän esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 1997.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Alho*

Vuoden 1997 lisätalousarvio

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	2 310 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	3 735 000 000
01. Tulo- ja varallisuusvero, lisäystä	4 105 000 000
02. Korkotulojen lähdevero, vähennystä	—450 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä	80 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	—1 775 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	—1 600 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, vähennystä	—200 000 000
03. Apteekkimaksut, lisäystä	25 000 000
08. Valmisteverot	—20 000 000
01. Tupakkaverot, lisäystä	90 000 000
02. Makeisvero, lisäystä	10 000 000
04. Alkoholijuomaverot, lisäystä	80 000 000
07. Polttoainevero, vähennystä	—200 000 000
10. Muut verot	370 000 000
03. Autovero, lisäystä	400 000 000
05. Varainsiirtovero, lisäystä	100 000 000
06. Arpajaisvero, lisäystä	20 000 000
08. Jätevero, vähennystä	—150 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	3 671 714 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	385 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	385 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	40 000 000
01. Tuomioistuintulot, lisäystä	30 000 000
47. Ulosottomaksut, lisäystä	10 000 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	71 466 000
80. Pelastushallinnon tulot, vähennystä	—4 362 000
98. Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot (EU), lisäystä	75 828 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 870 000 000
64. Valtion kiinteistölaitoksen tulot, lisäystä	20 000 000
87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta, lisäystä	1 800 000 000
98. Takaisinperittävät arvonnalisäveropalautekset, lisäystä	430 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	620 000 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	160 000 000
91. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista, lisäystä	160 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	—13 204 000
01. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta saatavat tulot (EU), vähennystä	—15 700 000
84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tulot, lisäystä	330 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	2 166 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	13 960 000
30. Merenkululaitoksen tulot, lisäystä	6 960 000
99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	7 000 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	—22 893 000
32. Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot, vähennystä	—1 900 000
99. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	—20 993 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	54 000 000
10. Säteilyturvakeskuksen tulot, lisäystä	4 000 000
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto, lisäystä	50 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	498 000 000
01. Sakkorahat, vähennystä	—50 000 000

02. Valtiolle tilitettävät viivästyskorot, jäämämaksut ja veronlisäykset veronmaksun laiminlyömisestä määräaikana, vähennystä	—60 000 000
04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	12 000 000
50. Tulot osakemyynnistä, lisäystä	596 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	975 000 000
01. Korkotulot	290 000 000
07. Korot talletuksista, lisäystä	290 000 000
03. Osinkotulot	650 000 000
01. Osinkotulot, lisäystä	650 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	35 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset, lisäystä	35 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	—8 580 000 000
02. Valtion nettolainanotto	—8 580 000 000
01. Nettolainanotto, vähennystä	—8 580 000 000

Tulojen kokonaismäärä:

—1 623 286 000

MENOT

Pääluokka 21

mk

21. TASAVALLAN PRESIDENTTI	1 500 000
02. Tasavallan Presidentin kanslia (010)	1 500 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 500 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	400 000
25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot (050)	400 000
26. Kalastajatorpan vierastalo (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	104 607 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö (040)	28 385 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	28 385 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	76 222 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha), lisäystä	76 222 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	26 200 000
40. Syyttäjä- ja ulosottolaitos (090)	3 000 000
21. Syyttäjä- ja ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 000 000
45. Eräät oikeudenhoitomenot ja avustukset (090)	20 200 000
50. Maksuton oikeudenkäynti ja eräät muut oikeudenhoitomenot (ar- viomääräraha), lisäystä	20 000 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha), lisäystä	200 000
60. Eräät virastot (070)	3 000 000
22. Onnettomuustutkinnan erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	65 655 000
07. Kihlakunnat (080)	24 700 000
21. Kihlakunnanvirastojen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	24 700 000
75. Poliisitoimi (080)	49 000 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	49 000 000
80. Pelastushallinto (110)	2 000 000
22. Erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
90. Rajavartiolaitos (120)	1 288 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 288 000
98. Alueiden kehittäminen (960)	—11 333 000
61. EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisö- laitteisiin (EU) (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	—11 333 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	460 000 000
01. Puolustusministeriö (150)	55 000 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	55 000 000
10. Puolustusvoimat (160).....	370 000 000
16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	370 000 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta (030)	32 000 000
21. YK:n ja ETYJ:n rauhanturvaamistoiminnan toimintamenot (arviomääräraha), lisäystä.....	32 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot (150)	3 000 000
51. Sotahistoriallisten erikoismuseoiden toiminnan tukeminen.....	3 000 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	—203 112 500
05. Valtiokonttori (020).....	400 000
88. Osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	400 000
06. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (020)	600 000
50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	600 000
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle (960)	82 087 500
30. Ahvenanmaan tasotusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	38 310 000
31. Verohyvitys (arviomääräraha).....	43 777 500
64. Valtion kiinteistölaitos (050).....	105 000 000
87. Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	105 000 000
87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen (840).....	6 700 000
41. Takauskorvaukset Eläkekassa Tuella (arviomääräraha)	6 700 000
90. Suomen maksuosuudet Euroopan unionille (EU) (060).....	—400 000 000
67. Bruttokansantuloon perustuvat maksut Euroopan unionille (EU) (arviomääräraha), vähennystä	—400 000 000

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020).....	2 100 000
95. Hallinnon kehittämiskeskuksen kiinteistömenojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 100 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	556 000 000
01. Opetusministeriö (210)	—
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—1 000 000
50. Eräät avustukset, lisäystä	1 000 000
10. Yliopistot (240).....	162 300 000
21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	103 000 000
22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	26 300 000
87. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	33 000 000
40. Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus (220)	159 700 000
21. Valtion oppilaitosten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	14 300 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	132 700 000
34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	12 700 000
69. Aikuiskoulutus (250).....	2 000 000
50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha) lisäystä	2 000 000
88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen (270).....	74 000 000
21. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	5 000 000
50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	65 000 000
53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
90. Taiteen tukeminen (290)	127 000 000
52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä	127 000 000
93. Museovirasto ja kulttuuriperinne (280)	2 000 000
75. Perusparannukset ja talonrakennukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000

98. Liikunnan ja nuorisonkasvatustyön tukeminen (300).....	29 000 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot liikunnan ja nuorisonkasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä.....	29 000 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	167 796 000
01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakennetuki (670).....	1 000 000
23. Maaseutuelinkeinopiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	1 000 000
31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU) (670).....	116 000 000
45. Maatalouden ympäristötuki (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	116 000 000
32. Maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU) (670).....	15 000 000
41. Maataloustuotannon tasapainottamismenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	20 000 000
60. Siirto interventiorahastoon (EU), vähennystä.....	—5 000 000
33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU) (670).....	—25 000 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), vähennystä.....	—25 000 000
34. Muut maatalouden menot (670).....	6 300 000
41. Kasvinsuojelun korvaukset (arviomääräraha), lisäystä.....	6 300 000
84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos (670).....	330 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	330 000
86. Metsätalous (osa EU) (680).....	47 166 000
25. Metsäpuiden jalostus ja siemenhuolto (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	10 000 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille, lisäystä.....	12 166 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	15 000 000
61. Hyrynsalmen työpaikkamenetysten korvaustoimenpiteet (siirtomääräraha 3 v).....	10 000 000
97. Kasvinjalostuslaitos (660).....	2 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 2 v).....	2 000 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650) ...	5 000 000
27. Yhteistutkimukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	5 000 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	303 810 000
30. Merenkululaitos (730).....	27 000 000
70. Kaluston hankinta (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	27 000 000
32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen (730).....	—6 190 000
40. Lastialusten hankintojen tukeminen (arviomääräraha), vähennystä ..	—8 000 000
50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha), lisäystä ..	1 810 000
58. Radanpito (750).....	270 000 000
21. Ratahallintokeskus ja perusradanpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	175 000 000
77. Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 000 000
78. Helsinki-Leppävaara kaupunkiradan rakentaminen (siirtomääräraha 3 v).....	85 000 000
99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot (710).....	13 000 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	13 000 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	—15 700 000
03. Työvoima- ja elinkeinokeskukset (810).....	5 600 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	5 600 000
33. Kuluttajatutkimuskeskus (820).....	800 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	800 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830).....	60 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	10 000 000
85. Pääomaehtoinen tuotekehityslaina (siirtomääräraha 3 v)	50 000 000
49. Kera Oy (840)	—
42. Korkotuki Kera Oy:lle (arviomääräraha), lisäystä.....	17 000 000

43. Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen (arviomääräraha), vähennystä.....	—17 000 000
50. Teollisuuden edistäminen (850)	—84 000 000
24. Teollisuuden edistämistä palveleva tutkimus- ja kehitystyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 000 000
60. Siirrot valtiontakuurahastoon ja vientitakuukorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	—399 000 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v).....	100 000 000
89. Sijoitukset valtion pääomasijoitusyhtiöön (siirtomääräraha 3 v)	205 000 000
51. Yritystoiminnan investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (850).....	15 000 000
49. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU) (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen (850)	7 500 000
24. Kehittämispalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	7 500 000
55. Energiatalous (860)	—25 000 000
40. Energiatuki (osa EU) (arviomääräraha), vähennystä	—25 000 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880).....	4 400 000
40. Yritysten kansainvälistyminen (osa EU) (arviomääräraha), lisäystä	30 000 000
41. Avustus ulkomaankauppaa edistäville järjestöille ja Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle, vähennystä.....	—600 000
47. Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle (arviomääräraha), vähennystä.....	—25 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	442 225 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriö (400)	12 675 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	12 675 000
10. Säteilyturvakeskus (450)	4 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	4 000 000
17. Työttömyysturva (410)	160 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), lisäystä	230 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), vähennystä.....	—70 000 000

19. Eläkevakuutus (410)	—19 450 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha), lisäystä.....	550 000
52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	—20 000 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410) .	2 000 000
58. Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlarahojen tuoton käyttö (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
28. Muu toimeentuloturva (410)	4 000 000
50. Sotilasavustus (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto (420)	90 000 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä.....	14 000 000
31. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveystalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	70 000 000
39. Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveystalvelujen eräisiin perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä.....	6 000 000
57. Lomatoiminta (420)	139 000 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	139 000 000
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö (420)	50 000 000
50. Avustukset yksityisten sosiaali- ja terveystalan yhteisöjen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä.....	50 000 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	17 722 000
01. Työministeriö (610)	11 550 000
20. Kansallisen työelämän kehittämisohjelma ja tuottavuuden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	1 550 000
06. Työvoimapolitiikan toimeenpano (620)	1 125 000
21. Työvoima-asiaain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000 000
61. Euroopan sosiaalirahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus valtion osalta (EU) (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	—875 000

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat (410)	4 900 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	4 900 000
99. Työministeriön hallinnonalan muut menot (610)	147 000
22. Työneuvoston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	147 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 670 000
01. Ympäristöministeriö (510)	6 400 000
22. Kehittäminen ja suunnittelu (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 400 000
11. Ympäristön suojelu (520)	—
60. Siirto öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
64. Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	—3 000 000
26. Alueelliset ympäristökeskukset (560)	1 270 000
77. Ympäristötöyt (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 270 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELKA	—3 555 384 000
01. Markkamääräisen velan korko (910)	—3 456 000 000
90. Markkamääräisen velan korko (arviomääräraha), vähennystä	—3 456 000 000
03. Valuuttamääräisen velan korko (910)	60 616 000
90. Valuuttamääräisen velan korko (arviomääräraha), lisäystä	60 616 000
09. Muut menot valtionvelasta (910)	—160 000 000
21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), vähennystä	—160 000 000

Menojen kokonaismäärä:

—1 620 611 500

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. *Tulo- ja varallisuusvero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
4 105 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen sekä yhteisöveron arvioitua suuremman kertymän johdosta tulo- ja varallisuusveron kokonaistuoton arvioidaan nousevan 50 600 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	4 105 000 000
1997 tuloarvio	46 495 000 000
1996 tilinpäätös.....	45 778 268 113
1995 tilinpäätös.....	37 870 611 434

02. *Korkotulojen lähdevero*
Momentin tuloarviota vähennetään
450 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen sekä arvioitua pienemmän verollisten talletusten määrän ja alhaisemman korkotason joh-

dosta korkotulojen lähdeveron kokonaistuotoksi vuonna 1997 arvioidaan 1 200 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—450 000 000
1997 tuloarvio	1 650 000 000
1996 tilinpäätös.....	1 279 517 526
1995 tilinpäätös.....	1 229 198 357

03. *Perintö- ja lahjaverot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
80 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella perintö- ja lahjaveron kokonaistuoton arvioidaan nousevan 1 430 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	80 000 000
1997 tuloarvio	1 350 000 000
1996 tilinpäätös	1 300 947 689
1995 tilinpäätös	991 765 573

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. *Arvonlisävero*
Momentin tuloarviota vähennetään
1 600 000 000 mk.

Selvitysosa: Arvonlisäveron tuotto jäi vuonna 1996 noin 1 800 milj. mk vuoden 1996 toisessa lisätalousarviossa arvioitua pienemmäksi. Pääosin tästä syystä ja toteutuneiden kertymätietojen perusteella arvonlisäveron ko-

konaistuotoksi vuonna 1997 arvioidaan 44 700 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—1 600 000 000
1997 tuloarvio	46 300 000 000
1996 tilinpäätös.....	42 103 044 890
1995 tilinpäätös.....	36 939 468 655

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentin tuloarviota vähennetään 200 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella vakuutusmaksuveron kokonaistulotoksi vuonna 1997 arvioidaan 1 630 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—200 000 000
1997 tuloarvio	1 830 000 000
1996 tilinpäätös	1 581 244 211
1995 tilinpäätös	1 551 350 561

03. Apteekkimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Apteekkien vuoden 1996 toteutuneen liikevaihdon perusteella apteekkimaksun kokonaistuoton arvioidaan vuonna 1997 nousevan 420 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	25 000 000
1997 tuloarvio	395 000 000
1996 tilinpäätös	390 841 722
1995 tilinpäätös	356 739 654

08. Valmisteverot

01. Tupakkavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 90 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella tupakkaveron kokonaistuoton arvioidaan vuonna 1997 nousevan 3 250 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	90 000 000
1997 tuloarvio	3 160 000 000
1996 tilinpäätös	3 166 041 286
1995 tilinpäätös	3 085 096 033

02. Makeisvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella makeisveron kokonaistuoton arvioidaan vuonna 1997 nousevan 160 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	10 000 000
1997 tuloarvio	150 000 000
1996 tilinpäätös	154 841 052
1995 tilinpäätös	151 080 189

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 80 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella alkoholijuomaveron kokonaistuoton arvioidaan vuonna 1997 nousevan 7 180 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	80 000 000
1997 tuloarvio	7 100 000 000
1996 tilinpäätös	7 007 741 592
1995 tilinpäätös	6 807 179 130

07. Polttoainevero

Momentin tuloarviota vähennetään 200 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella polttoaineveron kokonaiskertymäksi vuonna 1997 arvioidaan 13 900 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—200 000 000
1997 tuloarvio	14 100 000 000
1996 tilinpäätös	12 714 320 805
1995 tilinpäätös	11 628 011 899

10. Muut verot

03. Autovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 400 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella autoveron kokonaistuoton arvioidaan vuonna 1997 nousevan 4 200 000 000 markkaan.

1997 lisätuloarvio	400 000 000
1997 tuloarvio	3 800 000 000
1996 tilinpäätös	3 611 015 992
1995 tilinpäätös	2 685 845 285

05. *Varainsiirtovero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
100 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen
perusteella varainsiirtoveron kokonaiskerty-
mäksi arvioidaan 1 600 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio 100 000 000
1997 tuloarvio 1 500 000 000

06. *Arpajaisvero*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
20 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen
perusteella arpajaisveron kokonaistuoton ar-
vioidaan vuonna 1997 nousevan 380 000 000
markkaan.

1997 lisätuloarvio 20 000 000
1997 tuloarvio 360 000 000
1996 tilinpäätös 364 495 382
1995 tilinpäätös 331 790 558

08. *Jätevero*

Momentin tuloarviota vähennetään
150 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen
perusteella jäteveron kokonaistuotoksi vuonna
1997 arvioidaan 150 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio —150 000 000
1997 tuloarvio 300 000 000
1996 tilinpäätös 41 372 423

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tu- lot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
385 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys kertyy UNCTAD:in ja
ICAO:n käyttämättä jättämistä ja palauttamis-
ta varoista, joita vastaava meno on budjetoitu
momentille 24.30.66.

1997 lisätuloarvio 385 000
1997 tuloarvio 9 500 000
1996 tilinpäätös 16 704 764
1995 tilinpäätös 8 328 003

25. Oikeusministeriön hallinnonala

01. *Tuomioistuintulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
30 000 000 mk.

Selvitysosa: Tulokertymän lisäys aiheutuu
lähinnä käräjäoikeuksien käsittelemien kiin-
teistöasioiden arvioitua suuremmasta määrästä
sekä kaupanvahvistuksista perittävistä mak-
suista.

1997 lisätuloarvio 30 000 000
1997 tuloarvio 150 000 000
1996 tilinpäätös 180 981 826
1995 tilinpäätös 163 231 020

47. *Ulosottomaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
10 000 000 mk.

Selvitysosa: Tulokertymän lisäys aiheutuu ulosotossa käsiteltävien asioiden arvioitua suuremmasta määrästä.

1997 lisätuloarvio.....	10 000 000
1997 tuloarvio	225 000 000
1996 tilinpäätös.....	106 667 547
1995 tilinpäätös.....	112 975 533

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

80. Pelastushallinnon tulot

Momentin tuloarviota vähennetään
4 362 000 mk.

Selvitysosa: Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien opiskelijoiden kotikuntien maksuosuuksia ei enää kerry, koska niiden määräytymisperusteena olevaa lainsäädäntöä on muutettu. Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioon liittyvän esityksen laiksi Pelastusopistosta annetun lain 4 §:n kumoamisesta.

1997 lisätuloarvio.....	—4 362 000
1997 tuloarvio	4 362 000
1996 tilinpäätös.....	3 640 368
1995 tilinpäätös.....	3 053 286

98. Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot (EU)

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
75 828 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys johtuu tavoiteohjelmien ja yhteisöaloitteiden arvioitua nopeammasta hankkeiden maksatuskehityksestä.

1997 lisätuloarvio.....	75 828 000
1997 tuloarvio	461 411 000
1996 tilinpäätös.....	211 897 019
1995 tilinpäätös.....	173 684 694

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

64. Valtion kiinteistölaitoksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloon lisäystä 20 000 000 mk.

Selvitysosa: Tulojen lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmista vuokratuloista. Tuloutusta laskettaessa on vähennyksenä otettu huomioon rakennushallinnon siivoojille ja huoltomiehille maksettavat vahingonkorvaukset. Korvausten suuruudeksi oikeudenkäyntikuluineen on arvioitu noin 45 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	20 000 000
1997 tuloarvio	1 072 000 000
1996 tilinpäätös	1 240 360 212
1995 tilinpäätös	930 982 964

87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
1 800 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu talletuspankeille myönnetyn pääomasijoituksen takaisinmaksuista ja niille kertyneistä koroista.

1997 lisätuloarvio	1 800 000 000
1997 tuloarvio	400 215 000
1996 tilinpäätös	89 312 223
1995 tilinpäätös	7 258 095

98. Takaisinperittävät arvonnalisäveropalautukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
430 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	430 000 000
1997 tuloarvio	3 700 000 000
1996 tilinpäätös	2 746 923 769
1995 tilinpäätös	2 208 859 354

99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 620 000 000 mk.

Selvitysosa: Vuoden 1997 marraskuussa kertyy valuutanvaihtosopimuksista saatavina tuloina 250 milj. dollarin määrästä. Dollarin vahvistumisesta johtuen sekä siitä syystä, että valtiovarainministeriö päätti 4.9.1997 purkaa

vuonna 1993 solmitun valuutanvaihtosopimuksen, arvioidaan tuloja valuutanvaihtosopimuksista kertyvän 620 000 000 mk arvioitua enemmän.

1997 lisätuloarvio	620 000 000
1997 tuloarvio	1 820 000 000
1996 tilinpäätös	5 388 546 652
1995 tilinpäätös	5 364 164 711

29. Opetusministeriön hallinnonala

91. *Valtion osuus veikkauksen ja rahapajaisten voittovaroista*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 160 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	160 000 000
1997 tuloarvio	1 771 000 000
1996 tilinpäätös	1 767 938 688
1995 tilinpäätös	1 675 728 731

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. *EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta saatavat tulot (EU)*

Momentin tuloarviota vähennetään 15 700 000 mk.

Selvitysosa: Tulokertymän muutos muodostuu maatalouden ympäristötuen tulojen lisäyksestä ja pellonmetsitystuen ja maatalousyrittäjien luopumistuen tulojen vähennyksestä. Euroopan komissio on 3.7.1997 tekemällään päätöksellä lisännyt 10 milj. ecua komission hyväksymän toimenpideohjelman mukaisen maatalouden ympäristötuen EU:n osarahoitukseen.

Tuloja 58 000 000 mk vastaavat menojen lisäykset on merkitty momentille 30.31.45. Maatalouden metsätoimenpideohjelman tulot jäävät arvioitua pienemmiksi, koska ohjelmaa ei ole toteutettu täysimääräisenä ja siihen vuonna 1997 esitetyn muutoksen johdosta. Myös maatalousyrittäjien luopumistukiohjelmaa on toteutettu ohjelmassa arvioitua hitaammin.

Tulojen muutokset:	mmk	(milj. ecua)
Ympäristötuki	+58,0	(10)
Luopumistuki	—36,7	(—6)
Pellonmetsitys	—37,0	(—6)
Yhteensä	—15,7	(—3)

1997 lisätuloarvio	—15 700 000
1997 tuloarvio	2 572 625 000
1996 tilinpäätös	2 555 013 518
1995 tilinpäätös	1 822 214 849

84. *Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 330 000 mk.

Selvitysosa: EU:n komission ja laitoksen allekirjoittaman tutkimussopimuksen mukaisina tuloina EU:lta arvioidaan kertyvän 330 000 mk. Vastaava menolisäys on momentilla 30.84.21.

1997 lisätuloarvio	330 000
1997 tuloarvio	53 300 000
1996 tilinpäätös	55 945 616
1995 tilinpäätös	53 548 708

99. *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 166 000 mk.

Selvitysosa: Viitaten momentin 30.86.42 selvitysosan perusteluihin, vuonna 1995 myönnettyä valtionapua on peruutettu 2 166 000 mk. Vastaavasti on momentille 30.86.42 myönnetty lisäystä metsätalouden edistämis- ja valvontaorganisaatioille.

1997 lisätuloarvio	2 166 000
1997 tuloarvio	18 500 000
1996 tilinpäätös.....	58 066 279
1995 tilinpäätös.....	78 233 866

31. Liikenneministeriön hallinnonala

30. Merenkululaitoksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
6 960 000 mk.

Selvitysosa: Tulojen lisäys vastaa EU:n TEN-tuen ennakkoa. Vastaava menonlisäys on merkitty momentille 31.30.70.

1997 lisätuloarvio.....	6 960 000
1997 tuloarvio	402 627 000
1996 tilinpäätös.....	323 387 289
1995 tilinpäätös.....	363 281 821

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
7 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 mk aiheutuu ETA-valtioiden ulkopuolisilta ajoneuvoilta säädettyjen mittojen ja painojen ylittämistä 1.8.1997 lukien perittävistä poikkeuslupamaksuista sekä 2 000 000 mk EU:n TEN-tuesta, jota vastaava menonlisäys on momentilla 31.99.22.

1997 lisätuloarvio	7 000 000
1997 tuloarvio	300 000
1996 tilinpäätös.....	2 436 495
1995 tilinpäätös.....	12 712 990

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

32. Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot

Momentin nettotuloarviota vähennetään
1 900 000 mk.

Selvitysosa: Tuloarvion mitoituksessa on otettu huomioon kysyntäarvion alentumisesta aiheutuva tulojen vähentyminen.

1997 lisätuloarvio.....	—1 900 000
1997 tuloarvio	4 156 000
1996 tilinpäätös.....	—
1995 tilinpäätös.....	8 925 467

99. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentin tuloarviota vähennetään
20 993 000 mk.

Selvitysosa: Tuloarviossa on huomioitu vähennyksenä 41 593 000 mk Kemijoki Oy:n vesivoimaosakkeiden myynnin johdosta ja

lisäyksenä 800 000 mk arvioitua suurempina kuluttajatutkimuskeskuksen tuloina, 15 000 000 mk arvioitua suurempina Suomen Vientiluotto Oy:n alusrahoituslainojen korkoerohyvityksinä sekä 4 800 000 mk Sally Oy:lle 5.7.1990 myönnetyn aluskorkotuki-luoton ennaaikaisen takaisinmaksun johdosta. Sally Oy:lle palautetaan edellä mainitun luoton ennaaikaisesta takaisinmaksusta aiheutuneina laskennallisina kuluina pidätetyistä varoista 7 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—20 993 000
1997 tuloarvio	130 315 000
1996 tilinpäätös	190 272 380
1995 tilinpäätös	159 603 761

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

10. Säteilyturvakeskuksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
4 000 000 mk.

Selvitysosa: Momentille tuloutetaan voimayhtiöiden turvallisuusanalyysijä koskevia maksuja.

1997 lisätuloarvio	4 000 000
1997 tuloarvio	33 708 000
1996 tilinpäätös	36 796 907
1995 tilinpäätös	32 463 845

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
50 000 000.

Selvitysosa: Vastaava menonlisäys on momentilla 33.92.50.

1997 lisätuloarvio	50 000 000
1997 tuloarvio	1 630 000 000
1996 tilinpäätös	1 573 581 000
1995 tilinpäätös	1 325 807 000

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkorahat

Momentin tuloarviota vähennetään
50 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella sakkorahojen kokonaiskertymäksi vuonna 1997 arvioidaan 280 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—50 000 000
1997 tuloarvio	330 000 000
1996 tilinpäätös	248 290 406
1995 tilinpäätös	257 199 706

02. Valtiolle tilitettävät viivästyskorot, jäämämaksut ja veronlisäykset veronmaksun laiminlyömisestä määräaikana

Momentin tuloarviota vähennetään
60 000 000 mk.

Selvitysosa: Toteutuneiden kertymätietojen perusteella momentin kokonaiskertymäksi vuonna 1997 arvioidaan 440 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	—60 000 000
1997 tuloarvio	500 000 000
1996 tilinpäätös	406 401 546
1995 tilinpäätös	481 143 805

04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
12 000 000 mk.

Selvitysosa: Vuoden 1996 toisessa lisätalousarviossa momentille 30.86.25 myönnetystä 15 000 000 markan määrärahasta on peruutettu ko. momentin selvitysosan perusteluihin viitaten 10 000 000 mk.

Vuoden 1995 kolmannessa lisätalousarviossa momentille 30.99.41 myönnetystä 18 500 000 markan määrärahasta on peruutettu momentin 30.97.70 selvitysosan perusteluihin viitaten 2 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	12 000 000
1997 tuloarvio	300 000 000
1996 tilinpäätös	913 101 777
1995 tilinpäätös	997 717 099

50. Tulot osakemyynnistä

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
596 000 000 mk.

1997 lisätuloarvio	596 000 000
1997 tuloarvio	1 000 000 000
1996 tilinpäätös	3 856 671 586

Osasto 13

KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

07. Korot talletuksista	1997 lisätuloarvio	290 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1997 tuloarvio	1 520 000 000
290 000 000 mk.	1996 tilinpäätös	1 983 122 616
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneitten kertymätietojen	1995 tilinpäätös	2 650 604 212
ja arvioidun loppuvuoden kehityksen perusteella korkotulojen kokonaiskertymäksi vuonna 1997 arvioidaan 1 810 000 000 mk.		

03. Osinkotulot

01. Osinkotulot	1997 lisätuloarvio	650 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1997 tuloarvio	1 200 000 000
650 000 000 mk.	1996 tilinpäätös	1 526 727 987
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymätietojen	1995 tilinpäätös	867 452 568
perusteella osinkotulojen kokonaiskertymäksi vuonna 1997 arvioidaan 1 850 000 000 mk.		

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	työpaikkamenetyksiä korvaavia toimenpiteitä varten.
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	Lisäyksestä 5 000 000 mk aiheutuu Ilmailulaitoksen voitontuloutuksesta tilivuodelta 1996.
35 000 000 mk.	
Selvitysosa: Valtioneuvosto hyväksyi	
24.4.1997 Metsähallituksen tilinpäätöksen	
vuodelta 1996 ja samalla valtiolle tuloutettavaksi määräksi 180 000 000 mk. Tuloutus on	1997 lisätuloarvio..... 35 000 000
30 000 000 mk suurempi kuin talousarviota	1997 tuloarvio 180 000 000
valmisteltaessa arvioitiin. Momentille 30.86.61	1996 tilinpäätös 256 000 000
on myönnetty 10 000 000 mk Hyrynsalmen	1995 tilinpäätös 389 400 000

Osasto 15**LAINAT****02. Valtion nettolainanotto**

01. <i>Nettolainanotto</i>	1997 lisätuloarvio	—8 580 000 000
Momentin tuloarvioon merkitään vähennys-	1997 tuloarvio	28 290 000 000
tä 8 580 000 000 mk.	1996 tilinpäätös.....	34 502 471 169
<i>Selvitysosa:</i> Suotuisan talouskehityksen ja	1995 tilinpäätös.....	54 640 062 791
eräiden kertaluonteisten tulonlisäysten sekä		
maltillisen valtion menokehityksen johdosta		
valtion nettolainanottoa valtion talousarvion		
tasapainottamiseksi voidaan vähentää		
8 580 000 000 mk.		

MENOT

Pääluokka 21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan Presidentin kanslia

75. <i>Perusparannukset</i> (siirtomääräraha 3 v)		kittävien kaupunkirakenteen kerrostumien esil-
Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000		le saattamisesta ja säilyttämisestä.
mk.		
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu		
Presidentinlinnan sisäpihan kunnostustöiden		1997 lisämääräraha 1 500 000
yhteydessä esille tulleiden arkeologisesti mer-		1997 määräraha 3 300 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot

26. <i>Kalastajatorpan vierastalo</i> (siirtomää-		1997 lisämääräraha 400 000
räraha 2 v)		1997 määräraha 1 971 000
Momentille myönnetään lisäystä 400 000		1996 tilinpäätös 1 394 410
mk.		1995 tilinpäätös 1 525 000
<i>Selvitysosa:</i> Momentin määräraha on muu-		
tettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi. Lisä-		
määrärahan tarve aiheutuu vierastalon ylläpi-		
toon kuuluvista korjauksista sekä irtaimiston		
hankinnoista.		

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan henkilöstömäärän

arvioidaan vuonna 1997 olevan 2 860 henkilötyövuotta.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 28 385 000 mk, josta 28 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 3. Bosnian jälleenrakentaminen ja 385 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu osallistumisesta EU:n ja Maailmanpankin koordinoimaan Bosnian jälleenrakentamisoh-

jelmaan sekä UNCTAD:in ja ICAO:n käyttämättä jättämistä ja palauttamista varoista, joita vastaava tulo on budjetoitu momentille 12.24.99.

1997 lisämääräraha.....	28 385 000
1997 määräraha	1 456 300 000
1996 tilinpäätös	1 434 548 000
1995 tilinpäätös	1 420 420 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 76 222 000 mk SFOR-operaatioon osallistumisesta aiheutuvien ylläpitomenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös SFOR:ssa palvelevan rauhanturvaamishenkilöstön palvelusajalleen ottamansa henkilövakuutuksen kustannusten korvaamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu

kattamaan suomalaisen 345 henkilön vahvuisen jääkäripataljoonan Bosnia-Herzegovinassa toimeenpantavaan, NATO:n johtamaan SFOR-operaatioon osallistumisesta aiheutuvat ylläpitomenot.

1997 lisämääräraha.....	76 222 000
1997 määräraha.....	181 639 000
1996 tilinpäätös.....	273 272 843
1995 tilinpäätös.....	129 792 363

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Syyttäjä- ja ulosottolaitos

21. *Syyttäjä- ja ulosottolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kihlakunnansyyttäjille ja -voudeille suoritettavista, aikaisemmin budjetoimattomista kauden vahvistajapalkkioista.

1997 lisämääräraha	3 000 000
1997 määräraha	509 000 000
1996 tilinpäätös	205 230 000
1995 tilinpäätös	194 000 000

45. Eräät oikeudenhoitomenot ja avustukset

22. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös oikeusministeriön päättämässä laajuudessa erityisen painavasta syystä Suomen kansalaisen tai ulkomalaisen oikeusturvan toteuttamisesta vieraassa valtiossa aiheutuvien välttämättömien kustannusten maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	28 600 000
1996 tilinpäätös	28 563 127
1995 tilinpäätös	29 947 860

50. Maksuton oikeudenkäynti ja eräät muut oikeudenhoitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan Maksuton oikeudenkäynti.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu oikeudenkäyntiavustajille maksettavien palkkioiden arvioitua suuremmasta kasvusta.

1997 lisämääräraha	20 000 000
1997 määräraha	160 000 000
1996 tilinpäätös	182 204 862
1995 tilinpäätös	173 974 677

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu saamelaiskäräjien avustuksen korottamisesta saamen kielen huoltoa koskevaan pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumiseksi.

1997 lisämääräraha	200 000
1997 määräraha	39 185 000
1996 tilinpäätös	37 334 914
1995 tilinpäätös	30 771 854

60. Eräät virastot

22. Onnettomuustutkinnan erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain

(373/1985) mukaan asetettujen tutkintalautakuntien arvioitua suuremmista kustannuksista.

1997 lisämääräraha	3 000 000
1997 määräraha	1 000 000
1996 tilinpäätös	4 000 000

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

07. Kihlakunnat

21. *Kihlakunnanvirastojen yhteiset toimitamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 24 700 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu

lähinnä toiminnan käynnistämiseen liittyvistä ennakoitua suuremmista menoista.

1997 lisämääräraha 24 700 000

1997 määräraha 173 136 000

75. Poliisitoimi

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 49 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 4 000 000 mk aiheutuu Helsingissä maaliskuussa pidetyn Yhdysvaltain ja Venäjän valtionpäämiesten huippukokouksen järjestelyis-

tä poliisille aiheutuneista lisämenoista ja 45 000 000 mk poliisin toimintamäärärahan lisätarpeesta.

1997 lisämääräraha 49 000 000

1997 määräraha 2 398 200 000

1996 tilinpäätös 2 652 868 600

1995 tilinpäätös 2 575 860 000

80. Pelastushallinto

22. *Erityismenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve metsäpalojen tähytystoimintaan aiheutuu poikkeuksellisen kuivasta kesästä.

1997 lisämääräraha 2 000 000

1997 määräraha 7 200 000

1996 tilinpäätös 8 237 513

1995 tilinpäätös 7 110 372

90. Rajavartiolaitos

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha —

1997 määräraha 904 409 000

1996 tilinpäätös 882 609 000

1995 tilinpäätös 859 473 000

70. *Ilma- ja vartioalusten hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 288 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu indeksien ja valuuttakurssien muutoksista helikopterihankinnassa, johon myönnettiin tilausvaltuus vuoden 1995 talousarviossa.

1997 lisämääräraha	1 288 000
1997 määräraha	23 000 000
1996 tilinpäätös	24 100 000
1995 tilinpäätös	30 900 000

98. Alueiden kehittäminen

43. *Maakunnan kehittämisraha (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 78 000 000 mk EU:n rakennerahastoista osarahoitettavien tavoiteohjelmien, yhteisöaloitteiden sekä muiden hankkeiden kansallista osarahoitusta varten. Aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 61 800 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus 16 200 000 mk.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	104 500 000
1996 tilinpäätös	104 500 000
1995 tilinpäätös	125 000 000

61. *EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (siirtomääräraha 3 v)*

Momentilta vähennetään 11 333 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Interreg II C-ohjelman EU:n aluekehitysrahasto-osuuden poistamisesta talousarviosta ja tavoiteohjelma 2 rahoitustaulukon tarkistuksesta.

1997 lisämääräraha	—11 333 000
1997 määräraha	509 503 000
1996 tilinpäätös	588 400 000
1995 tilinpäätös	365 384 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

74. *Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 55 000 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

	Rakennustyö	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
10.	Pienehköt työt					32 500 000
14.	Suunnittelu ja tutkimus					3 000 000
15.	Majoitusrakennus, Kajaani	7 000	40 000	5 714		19 500 000
Yhteensä						55 000 000

Selvitysosa: Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausten mukainen puolustusvoimien rakennemuutoksen toimeenpano aloitetaan.

1997 lisämääräraha.....	55 000 000
1997 määräraha.....	244 000 000
1996 tilinpäätös.....	224 000 000
1995 tilinpäätös.....	199 100 000

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 370 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 64 200 000 mk aiheutuu puolustusvoimien lentokaluston huolto- ja varaosatilauksista, 252 000 000 mk aikaisemmin myönnettyjen tilausvaltuuksien nojalla tehtyihin hankintasuorituksiin liittyvistä indeksien ja valuuttakurssien muutoksista, 16 800 000 mk vuoden 1995 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettyyn 150 000 000 markan Venäjän velan kuoletuk-

seen liittyvään käteisosuuteen kurssimuutoksista aiheutuneista lisämenoista, 10 000 000 mk puolustusvoimien rauhanturvaamistoimintaan luovutettua ampumatarvike-, ase-, pioneer-, suojele-, elektroniikka- ja kuljetusmateriaalia korvaavista hankinnoista ja 27 000 000 mk miinalaiva Pohjanmaan peruskorjauksen loppuunsaattamisesta.

1997 lisämääräraha.....	370 000 000
1997 määräraha	4 189 000 000
1996 tilinpäätös	3 653 540 000
1995 tilinpäätös	2 682 066 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

21. *YK:n ja ETYJ:n rauhanturvaamistoinnin toimintamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 32 000 000 mk.

Lisämäärärahaa saa käyttää suomalaisen jääkäripataljoonan Bosnia-Hertsegovinassa toimeenpantavaan, NATO:n johtamaan SFOR-operaatioon osallistumisesta aiheutuviin matkakustannus-, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, edustus- ja hallintomenoihin.

Selvitysosa: 345 henkilön vahvuinen suomalainen jääkäripataljoona osallistuu osana

pohjoismaista prikaatia NATO:n johtamaan vakautusoperaatioon. Jääkäripataljoonan tehtävänä on valvoa prikaatin vastuualuetta partioimalla, suojata prikaatin esikunta, toteuttaa pienehköjä tienparannustöitä ja suorittaa miinanraivausta omien työkohteiden varmistamiseksi sekä vastata prikaatin ja sen pataljoonien majoitusrakenteiden kunnossapidosta.

1997 lisämääräraha.....	32 000 000
1997 määräraha.....	66 700 000
1996 tilinpäätös.....	161 978 430
1995 tilinpäätös.....	49 000 000

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot

51. *Sotahistoriallisten erikoismuseoiden toiminnan tukeminen*

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotahistoriallisten erikoismuseoiden toiminnan tukemiseen.

Selvitysosa: Määrärahalla loppuunsaatetaan tarvittavat rakennushankkeet toukokuussa 1997 yleisölle avatussa Hämeenlinnan tykistömuseossa.

1997 lisämääräraha	3 000 000
--------------------------	-----------

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

05. Valtiokonttori

88. *Osakkeiden hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 mk.

Lisämäärärahaa saa käyttää TT Tieto Oy:n perustaman atk-palvelutoimintaa harjoittavan osakeyhtiön valtiovarainministeriön toimesta merkittävien osakkeiden maksamiseen.

Selvitysosa: Verohallinnon atk-toimintojen resurssien turvaamiseksi perustetaan atk-palvelutoimintaa harjoittava osakeyhtiö, Tietokarhu Oy. Valtio, jota yhtiössä edustaisi valtiovarainministeriö, omistaisi osakkeita si-

ten, että valtiolla olisi 80 prosenttia yhtiön äänivallasta ja TT Tieto Oy:llä 20 prosenttia. Voitosta valtiolle tulisi 20 prosenttia ja TT Tieto Oy:lle 80 prosenttia. Yhtiön oma pääoma olisi 2 000 000 mk, josta valtion osuus olisi 400 000 mk. Peruspääoma voi olla pieni, koska investointitarve olisi vähäinen. Yhtiön kulut muodostuisivat pääosin henkilöstömenoista.

1997 lisämääräraha.....	400 000
1997 määräraha.....	5 000 000
1996 tilinpäätös.....	10 000 000

06. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset

50. *Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille lisätään käyttösuunnitelman kohta Rautatienkäytöstä johtuvan vahingon vastuusta annetun lain (8/1898) nojalla maksettavat korvaukset ja sille myönnetään lisäystä 600 000 mk.

Selvitysosa: Rautatienkäytöstä johtuvan vahingon vastuusta annetun lain nojalla maksettava korvausvastuu, johon velvoite on syntynyt ennen 1.7.1995 siirretään vuoden

1997 alusta lukien VR-Yhtymä Oy:ltä valtiolle. VR-Yhtymä Oy suorittaa vuoden 1997 ajan korvauksen niihin oikeutetuille. Valtiokonttori suorittaa VR-Yhtymä Oy:lle yhtiön valtion puolesta vuonna 1997 maksaman määrän kertosuorituksena.

1997 lisämääräraha.....	600 000
1997 määräraha.....	200 500 000
1996 tilinpäätös.....	165 675 947
1995 tilinpäätös.....	179 038 580

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 38 310 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 7 000 000 mk aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisen vuoden 1996 lopullisen tasoitusmäärän arvioitua suuremmasta määrästä. Ahvenanmaan valtuuskunta on toimittanut vuoden 1996 tasoituksen ja

Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisesti vahvistanut tasoitusmäärän 737 504 198,25 markaksi. Koska Ahvenanmaan maakunta on vuonna 1996 saanut ennakkoa yhteensä 730 500 000 mk, on valtion maksettava maakunnalle lisäystä 7 004 198,25 mk.

Lisäksi lisämäärärahan tarvetta aiheutuu 31 310 000 mk tasoitusmaksun perusteena olevien valtion vuoden 1997 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän lisääntymisestä.

1997 lisämääräraha	38 310 000
1997 määräraha	729 000 000
1996 tilinpäätös	765 794 771
1995 tilinpäätös	643 399 901

31. Verohyvitys (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 777 500 mk.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaisen verohyvityksen maksamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

Selvitysosa: Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalle on

maksettava ylimenevä osa mikäli maakunnassa verovuodelta maksuunpantu tulo- ja varalisuusvero ylittää 0,5 prosenttia vastaavasta verosta koko maassa (verohyvitys). Ahvenanmaan valtuuskunta on vahvistanut verovuoden 1995 verohyvityksen 43 777 441 markaksi.

1997 lisämääräraha	43 777 500
1996 tilinpäätös	41 151 549
1995 tilinpäätös	49 645 644

52. Tilastokeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavana EU:lta tuleva rahoitusosuus tilastotuotannon erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Käyttämättä jäänyt EU:lta saatu projekti-kohtainen rahoitus voidaan joutua palauttamaan EU:lle.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	170 300 000
1996 tilinpäätös	165 860 000
1995 tilinpäätös	152 980 000

64. Valtion kiinteistölaitos

87. Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 105 000 000 mk.

Selvitysosa: Valtion omistama Sponda Oy omistaa Helsingissä Kiinteistö Oy Kanavakatu 5—7:n koko osakekannan, joka oikeuttaa hallitsemaan yhteensä 9 953,5 m² suuria huoneistoja. Tiloista pääosa on vuokrattu ulkoministeriölle. Lisämääräraha on tarkoitettu

käyttää osakekannan ostoon, jolloin turvataan valtion tilantarpeen tyydyttäminen ja samalla järjeistetään valtion ja yhtiön välistä kiinteistöjen omistamista.

1997 lisämääräraha	105 000 000
1997 määräraha	210 000 000
1996 tilinpäätös	280 000 000
1995 tilinpäätös	105 000 000

70. Hallinnon kehittämiskeskus

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Hallinnon kehittämiskeskukselle vuonna 1996 myönnettyä 5 000 000 markan lainaa ei peritä takaisin, vaan siitä käytetään 1 800 000 mk

lomapalkkavelkojen maksamiseen ja 3 200 000 mk peruspääoman korottamiseen. Valtioneuvosto oikeutetaan päättämään peruspääoman korotuksesta.

87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen

41. *Takauskorvaukset Eläkekassa Tuelle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Eläkekassa Tuen Osuuskunta Eka-yhtymälle antaman lainan valtion takauksesta aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Eka-yhtymän saneerausmenetelyn osana ja Eläkekassa Tuen eläkkeiden turvaamiseksi Eka-yhtymästä johtuva vastuu-vajaus Eläkekassa Tuessa on muutettu vakautetuksi lainaksi, jonka Eka-yhtymän päävelkojat ovat taanneet. Valtio on 16.2.1995 antanut takauksen Eläkekassa Tuen Osuuskunta Eka-yhtymälle antaman lainan enintään

140 255 000 markan lyhennyksille ja koronmaksuille vuosina 1994—2003. Takaajat joutuvat maksamaan takaamansa määrän Eläkekassa Tuelle. Vuosina 1994—1996 valtion maksusuoritukset olivat 24,6 milj. mk. Vuonna 1997 maksetaan 6,7 milj. mk. Vuoden 1998 osalta menot ovat noin 20,8 milj. mk, vuoden 1999 osalta noin 19,9 milj. mk ja vuoden 2000 osalta noin 18,8 milj. mk. Vuosina 2001—2003 maksettavaksi tulee 49,6 milj. mk.

Vuosien 1994—1996 korvaukset on maksettu momentilta 28.87.89.

1997 lisämääräraha 6 700 000

90. Suomen maksusuodet Euroopan unionille (EU)

67. *Bruttokansantuloon perustuvat maksut Euroopan unionille (EU)* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 400 000 000 mk.

Selvitysosa: Bruttokansantuloon perustuvia maksuja Euroopan unionille vähentää 400 000 000 mk EU:n vuoden 1996 ylijäämän palautus.

1997 lisämääräraha —400 000 000
1997 määräraha 2 877 000 000
1996 tilinpäätös 1 790 610 884
1995 tilinpäätös 1 271 879 806

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

95. *Hallinnon kehittämiskeskuksen kiinteistömenojen korvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 100 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Hallinnon kehittämiskeskuksen Keilaniemestä muuton johdosta aiheutuvien ylimääräisten kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtion kiinteistölaitos on myynyt Hallinnon kehittämiskeskuksella vuokralla olleen Keilaniemen kiinteistön, josta kehittä-

miskeskus on muuttanut pois 30.6.1997. Hallinnon kehittämiskeskuksen toiminta keskittään Munkkiniemen toimitiloihin, joissa suoritetaan muutos- ja korjaustöitä kuluvaan vuoden aikana. Hallinnon kehittämiskeskukselle ehdotetaan kertaluonteisesti korvattavaksi Keilaniemestä muuton johdosta aiheutuvat ylimääräiset kulutusmenot.

1997 lisämääräraha 2 100 000
1997 määräraha 4 400 000
1996 tilinpäätös 4 400 000
1995 tilinpäätös 4 400 000

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 mk.

Opetusministeriön kansainvälisten asiain osaston ylijohtajan (A 31) viran nimi muutetaan johtajaksi (A 31) sekä liikunta- ja nuorisosaston ylijohtajan (A 31) viran nimi muutetaan johtajaksi (A 31) sekä lakkautetaan ylijohtajan (A 31) virka ja samalla perustetaan neuvottelevan virkamiehen (A 30) virka. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärää.

Selvitysosa: Opetusministeriön organisaation uudistamiseksi ministeriön koulutus- ja tiedepolitiikan hallinto on koottu yhteen osastoon yhdistämällä ministeriön kouluosasto ja korkeakoulu- ja tiedeosasto. Uudistuksen loppuunsaattamiseksi tarkoituksena on yhdistää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan hallinto 1.12.1997 lukien yhdeksi kulttuuripolitiikan osastoksi. Tässä yhteydessä on tarkoitus lakkauttaa ministeriön kulttuuriosasto, liikunta- ja nuorisosasto sekä suunnittelusihteeristö. Lisäksi ministeriön organisaatiomuutok-

seen liittyen ministeriöön on tarkoitus perustaa kansainvälisten suhteiden koordinoimista varten kansainvälisten suhteiden yksikkö ja samalla lakkauttaa kansainvälisten asiain osasto.

1997 lisämääräraha	—1 000 000
1997 määräraha	88 922 000
1996 tilinpäätös	88 002 000
1995 tilinpäätös	87 280 999

50. Eräät avustukset

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan Viime sodissa kaatuneiden etsintä ja muiston vaaliminen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kentälle jääneiden etsinnän loppuunsaattamisesta, etsintöihin liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista sekä eräistä kaatuneiden muiston vaalimistoimenpiteistä.

1997 lisämääräraha	1 000 000
1997 määräraha	2 935 000
1996 tilinpäätös	3 324 376
1995 tilinpäätös	7 272 239

10. Yliopistot

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahasta 103 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta, missä on otettu huomioon Kuopion Bioteknia 2 -hankkeesta momentille aiheutuva lisatarve.

1997 lisämääräraha	103 000 000
1997 määräraha	5 005 000 000
1996 tilinpäätös	4 940 647 000
1995 tilinpäätös	4 505 140 000

22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Momentille lisätään käyttösuunnitelman

kohta 7. Tutkimusrahoituksen lisäysohjelma ja sille myönnetään lisäystä 26 300 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta.

1997 lisämääräraha	26 300 000
1997 määräraha	221 950 000
1996 tilinpäätös	255 415 407
1995 tilinpäätös	231 835 588

87. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille lisätään käyttösuunnitelman kohta 7. Kuopion yliopisto, Bioteknia 2 ja sille myönnetään lisäystä 33 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että Kuopion yliopiston käyttöön saa-

daan hankkia Bioteknia 2 -nimisestä hankkeesta hyötyalaltaan yhteensä 3 015 m²:n suuruiset tilat hankintahinnan ollessa enintään 66 000 000 mk arvonlisäveroineen.

Selvitysosa: Kiinteistö Oy Bioteknia -niminen yhtiö toteuttaa Bioteknia 2 -hankkeen, josta on tarkoitus lunastaa Kuopion yliopiston tutkimustoimintaa varten hyötyalaltaan 3 015

m²:n suuruisiin tiloihin oikeuttavat osakkeet. Tilojen rakennuskustannukset kiinteä varustus mukaanlukien on noin 66 milj. mk.

1997 lisämääräraha.....	33 000 000
1997 määräraha.....	23 600 000
1996 tilinpäätös.....	126 800 000
1995 tilinpäätös.....	55 500 000

40. Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus

21. *Valtion oppilaitosten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 300 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 29.40.30 kahden valtion ammatillisen oppilaitoksen kunnallistumisajankohdan siirtymisen johdosta.

1997 lisämääräraha.....	14 300 000
1997 määräraha.....	215 875 000
1996 tilinpäätös.....	849 277 000
1995 tilinpäätös.....	1 931 956 594

30. *Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 132 700 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 147 000 000 mk opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muutoksen johdosta (385/1997), jolla kuntien rahoitusosuuteen lisättävää valtionosuuksien vähennystä pienennettiin vuoden 1997 osalta 29 markalla asukasta kohden sekä vähennyksenä 14 300 000 mk siirtona momentille 29.40.21.

1997 lisämääräraha.....	132 700 000
1997 määräraha.....	7 613 035 000
1996 tilinpäätös.....	10 164 521 839
1995 tilinpäätös.....	10 621 573 212

34. *Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 12 700 000 mk.

Momentin perustelua muutetaan siten, että vuonna 1997 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet vuoden 1997 tammikuun hintatasossa ovat yhteensä enintään 597 700 000 mk. Valtionosuuksista enintään 217 700 000 mk saa myöntää toteutusaikaise-
na.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää valtionosuuden myöntämiseksi Pohjois-Savon ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymälle toimitilojen ja niihin liittyvän toimintavarustuksen hankkimiseksi Kuopion Bioteknia 2 -nimisestä hankkeesta.

1997 lisämääräraha.....	12 700 000
1997 määräraha.....	666 000 000
1996 tilinpäätös.....	576 900 000
1995 tilinpäätös.....	498 000 000

69. Aikuiskoulutus

30. *Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perustelua muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisiin avustuksiin enintään 3 250 000 mk sekä siten,

että tuntikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	346 720 000
1996 tilinpäätös	334 121 058
1995 tilinpäätös	317 850 367

50. *Valtionosuus kansanopistojen käyttö-kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 5 000 000 mk valtionosuutta saavista kansanopistoista

annetun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin sekä siten, että opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää ylimääräiseen avustukseen Voionmaan opiston velkajärjestelyihin.

1997 lisämääräraha	2 000 000
1997 määräraha	379 288 000
1996 tilinpäätös	335 158 657
1995 tilinpäätös	327 764 934

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot

(Luvut 29.88, 90 ja 98)

Selvitysosa: Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja arvioidaan vuonna 1997 kertyvän aiemmin arvioidun 1 740 milj. markan lisäksi 160 milj. mk. Voittovarojen lisäkertymästä ehdotetaan myönnettäväksi momentilta

29.98.50 liikunnan ja nuorisonkasvatustyön tukemiseen 29 milj. mk, momentilta 29.88.53 tieteen tukemiseen 4 milj. mk ja momentilta 29.90.52 taiteen tukemiseen 127 milj. mk.

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.88.50 ja 53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 1997 hyväksyä lisää sitoumuksia 170 000 000 markan arvosta. Myöntämisvaltuus vuonna 1997 on 570 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämyöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 65 000 000 mk vuonna 1997, 90 000 000 mk vuonna 1998 ja 15 000 000 mk vuonna 1999.

21. *Suomen Akatemian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimusrahoituksen lisäysohjelmasta johtuvista asiantuntija- ja hallintomenoista.

1997 lisämääräraha	5 000 000
1997 määräraha	128 500 000
1996 tilinpäätös	129 110 000
1995 tilinpäätös	114 788 000

50. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 65 000 000 mk.

Selvitysosa: Momentin määräraha on muutettu kolmivuotiseksi siirtomäärärahaksi. Lisämääräraha on tarkoitus käyttää tutkimusrahoituksen lisäysohjelman mukaisten hankkeiden rahoittamiseen.

1997 lisämääräraha	65 000 000
1997 määräraha	72 000 000
1996 tilinpäätös	51 883 167
1995 tilinpäätös	39 883 000

53. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 2 600 000 mk Tiedekeskus Heurekan päänäyttelyn uusimiseen, 700 000 mk arkistolaitoksen käytettäväksi yksityisluontoisten

arkistojen lakisääteisten valtionapujen loppuerien ja eräiden harkinnanvaraisten avustusten maksamiseen sekä 700 000 mk Saamelaismuseolle tieteelliseen julkaisuun.

1997 lisämääräraha	4 000 000
1997 määräraha.....	381 900 000
1996 tilinpäätös.....	352 371 704
1995 tilinpäätös.....	369 695 199

90. Taiteen tukeminen

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voitot* *taiteen tukemiseen* (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 127 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 106 000 000 mk Suomen Kansallisoopperan ylimääräiseen avustukseen eläkevastuun kattamiseksi, 11 000 000 mk taideteosten hankkimiseen Nykyaiteen museoon,

5 000 000 mk Lahden konserttitalon rakennushankkeen avustukseen ja 5 000 000 mk Helsingin työväentalon peruskorjaushankkeen avustukseen.

1997 lisämääräraha	127 000 000
1997 määräraha.....	865 600 000
1996 tilinpäätös.....	858 384 955
1995 tilinpäätös.....	773 291 376

93. Museovirasto ja kulttuuriperinne

75. *Perusparannukset ja talonrakennukset* *(osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan Suomenlinnan perusparannukset.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Suomenlinnan 250-vuotisjuhluvuodeksi toteutettavien hankkeiden kustannusten noususta.

1997 lisämääräraha	2 000 000
1997 määräraha.....	31 360 000
1996 tilinpäätös.....	24 521 000
1995 tilinpäätös.....	14 950 000

98. Liikunnan ja nuorisokasvatustyön tukeminen

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voitot* *liikunnan ja nuorisokasvatustyön tukemiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 29 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 4 000 000 mk vuoden 2001 MM-hiihtojen rakennushankkeisiin, 7 000 000 mk muihin liikuntapaikkojen ja liikunnan koulutuskeskusten rakennushankkeisiin, 5 200 000 mk ylimääräiseen avustukseen eräiden liikuntajärjestöjen eläkevastuiden kattamiseen,

2 500 000 mk Suomen urheilumuseon perusnäyttelyn uusimiseen, 500 000 mk liikunnan kansainväliseen yhteistyöhön, 1 800 000 mk muuhun liikunnan tukemiseen, 6 000 000 mk nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen sekä 2 000 000 mk muuhun nuorisotyön tukemiseen.

1997 lisämääräraha	29 000 000
1997 määräraha.....	523 500 000
1996 tilinpäätös.....	529 633 932
1995 tilinpäätös.....	541 828 246

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenki-

löstömäärän arvioidaan vuonna 1997 olevan 5 570 henkilötyövuotta.

01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakennetuki

23. *Maaseutuelinkeinopiirien toimintame-*
not (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu maatalouden investointitukihakemusten ruuhkan purkamiseksi tarvittavien lisähenkilöiden palkkaamisesta.

1997 lisämääräraha.....	1 000 000
1997 määräraha.....	97 400 000
1996 tilinpäätös.....	87 100 000
1995 tilinpäätös.....	92 513 000

31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU)

Selvitysosa: Maatalouden ympäristötuen tarve kasvaa vuonna 1997 talousarviossa osoitettua määrärahaa suuremmaksi. Suomi on lähettänyt 21.11.1996 EU:n komissiolle hakemuksen maatalouden ympäristöohjelman muuttamiseksi siten, että EU:n vuotuinen rahoitusosuus nousisi 10 milj. eculla. Tässä yhteydessä hallitus totesi, että muuttamalla pellonmetsitysohjelman vuosina 1997—1999 voitaisiin säästää pellonmetsitysmenoja ja vastaavasti lisätä kansallista lisärahoitusta maatalouden ympäristöohjelman muutoksen edellyttämällä tavalla. EU:n komissio on 3.7.1997 hyväksynyt Suomen ehdotuksen ympäristöohjelman laajennukseksi ja myöntänyt tähän 10 milj. ecua lisää osarahoitusta. EU:n osarahoituksen lisääntyminen edellyttää vastaavansuurista kansallista lisäosuutta, jolloin kokonaisrahoitus ympäristöohjelmaan lisääntyy 116 milj. mk.

Maatalouden ympäristöohjelman muutostarve johtuu erityistukisopimusten ja perustuen arvioitua suuremmasta kysynnästä EU:n peltonkesannointia koskevien vaatimusten lievennyttyä, pellonmetsityksen hitaudesta ja perustukeen sitoutuvien viljelijöiden määrän kas-

vusta kansallisen kasvinviljelytuen ehtojen vuoksi. Erityistukisopimuksia voitiin vuonna 1996 tehdä varojen niukkuuden johdosta lähinnä vain luonnonmukaisesta tuotannosta ja siihen siirtymisestä. Vuodelta 1996 siirtyi vuodelle 1997 käsittelemättömiä erityistukihakemuksia lähes 4 000 kappaletta. Maatalouden ympäristöohjelman vesien- ja ympäristönsuojelutavoitteiden saavuttamiseksi vuonna 1997 on tarvetta tehdä lisää muita kuin luonnonmukaiseen tuotantoon liittyviä erityistukisopimuksia.

45. *Maatalouden ympäristötuki (osa EU)*
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 116 000 000 mk.

Selvitysosa: Talousarvion määräraha mitoitettiin vuonna 1995 hyväksytyn Suomen ympäristöohjelman ja EU:n siihen myöntämän osarahoituksen perusteella. EU on 3.7.1997 tekemällään päätöksellä lisännyt osarahoituksen määrää 10 milj. eculla, jolloin ympäristötuen kokonaisrahoitus nousee Suomen osuus huomioon otettuna 116 000 000 mk. Lisäyksestä arvioidaan voitavan käyttää pe-

rustukeen 27 000 000 mk ja erityistukisopimuksiin 89 000 000 mk. EU:n osuutta vastaavat tulot, 58 000 000 mk, on merkitty momentille 12.30.01.

1997 lisämääräraha.....	116 000 000
1997 määräraha	1 570 000 000
1996 tilinpäätös	1 427 000 000
1995 tilinpäätös	1 570 000 000

32. Maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU)

41. Maataloustuotannon tasapainottamismenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.

Selvitysosa: Ennen vuotta 1995 tehdyistä sopimuksista arvioidaan aiheutuvan vuonna 1997 menoja 70 400 000 mk. Kun otetaan huomioon vuodelta 1996 siirtyneet varat, käytettävissä on määrärahaa 50 400 000 mk, joten lisätarve on 20 000 000 mk. Määrärahan tarve on osoittautunut ennakoitua suuremmaksi erityisesti vuonna 1992 tehtyjen maataloustuotannon vähentämissopimusten ja vanhojen metsityspalkkioiden osalta.

1997 lisämääräraha.....	20 000 000
1997 määräraha.....	36 000 000
1996 tilinpäätös.....	180 000 000
1995 tilinpäätös.....	292 000 000

60. Siirto interventiorahastoon (EU)

Momentilta vähennetään 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Suomen vastuulle jäävät ta-sausvarastoinnista aiheutuvat menot ovat jää-neet arvioitua vähäisemmiksi.

1997 lisämääräraha.....	—5 000 000
1997 määräraha.....	25 000 000
1996 tilinpäätös.....	16 372 000
1995 tilinpäätös.....	10 193 435

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU)

49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että korkohyvityksen määrä muodostuu noin 1 %-yksikköä talousarviossa arvioitua alhaisemmaksi.

1997 lisämääräraha.....	—25 000 000
1997 määräraha	195 000 000
1996 tilinpäätös	149 131 135
1995 tilinpäätös	199 608 578

34. Muut maatalouden menot

41. Kasvinsuojelun korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 300 000 mk.

Selvitysosa: Perunan vaalean rengasmädän tehostettu torjunta lisää määrärahan tarvetta kasvinsuojelulain (1203/1994) 9 §:ssä tarkoitettujen korvausten maksamiseen 6 000 000

mk. Myös muiden kasvintuhoojien hävittämiseen arvioidaan tarvittavan 300 000 mk aiemmin arvioitua enemmän varoja.

1997 lisämääräraha.....	6 300 000
1997 määräraha.....	3 160 000
1996 tilinpäätös.....	13 102 267
1995 tilinpäätös.....	7 771 756

84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 330 000 mk.

Selvitysosa: Laitos on allekirjoittanut EU-tutkimussopimuksen, jonka perusteella EU:n kokonaan rahoittaman tutkimuksen menot vuonna 1997 ovat 56 000 ecua eli noin

330 000 mk. Vastaavat tulot on merkitty lisäyksenä momentille 12.30.84.

1997 lisämääräraha.....	330 000
1997 määräraha.....	64 837 000
1996 tilinpäätös.....	64 772 000
1995 tilinpäätös.....	61 369 000

86. Metsätalous (osa EU)

25. *Metsäpuiden jalostus ja siemenhuolto* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Pohjois-Suomen metsäpuiden siemenhankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määräämin perustein.

Selvitysosa: Määräraha on muutettu kolmi-vuotiseksi siirtomäärärahaksi. Vuoden 1996 toisessa lisätalousarviossa momentille myönnettiin määrärahaa 15 000 000 mk Oulun ja Lapin läänien siemenkeräystä varten. Määrärahasta arvioidaan kuitenkin jäävän käyttämättä 10 000 000 mk, mikä peruutetaan ja merkitään tuloksi momentille 12.39.04. Koska siemenvarastot ovat edelleen riittämättömät ja uusi siemenkeräys kohdistetaan vuosina 1997—1998 ja sääolosuhteiden salliessa myös vuonna 1999 keräyskelpoiseen siemeneen, momentille tarvitaan vastaava lisämääräraha.

1997 lisämääräraha.....	10 000 000
1997 määräraha.....	20 000 000
1996 tilinpäätös.....	35 067 174
1995 tilinpäätös.....	20 996 583

42. *Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille*

Momentille myönnetään lisäystä 12 166 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksestä 10 000 000 mk on lisärahoitusta metsäkeskusten ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion lisäeläkemenoihin. Määrärahan lisäyksestä 2 166 000 mk on valtionapua, joka vastaa

metsäkeskuksille vuonna 1995 myönnettyä Euroopan unionin sosiaalirahaston osarahoittamien 5b- ja 6-ohjelmien mukaisten koulutus- ja neuvontahankkeiden toteutukseen tarkoitettua kansallista rahoitusosuutta valtion osalta. Hankkeet on toteutettu. Metsäkeskukset joutuvat palauttamaan nämä määrarahat, koska kansallinen lainsäädäntö on tullut voimaan vasta vuonna 1997. Vastaava tulo on merkitty momentille 12.30.99.

1997 lisämääräraha.....	12 166 000
1997 määräraha.....	179 450 000
1996 tilinpäätös.....	231 627 000
1995 tilinpäätös.....	230 566 000

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys- ja turvaamiseen (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1997 saa hyväksyä lakien mukaisten tukien piiriin kansallisesti kokonaan rahoitettavat työt, joiden valtiontuki on enintään 241 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään pääasiassa nuoren metsän hoitotoihin. Vuoden 1997 talousarviossa valtiontuen myöntämisen valtuus on 206 000 000 mk. Valtuutta korotetaan 20 000 000 markalla, jotta kumotun metsänparannuslain mukaisesti rahoitettavat useampivuotiset kunnostusohjelmat ja metsätiehankkeet voitaisiin hyväksyä kuluvana vuonna, jolloin niiden toteutus saataisiin kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain 38 §:n siirtymäsäännöksen puitteissa rahoitettua, ja 15 000 000 markalla, jotta lisämäärärahaa vastaavat rahoituspäätökset voi-

daan tehdä. Vuosien 1995—1997 myöntämistä valtuuksista arvioidaan aiheutuvan valtiolle

kokonaan kansallisesti rahoitettavista töistä menoja seuraavasti:

	1997 mmk	1998 mmk	1999 mmk	2000 mmk	2001 mmk
Vuoden 1997 valtuuksista.....	108,78	100	22,22	5	5
Aiemmistä valtuuksista.....	80	40	15	10	—
Yhteensä	188,78	140	37,22	15	5

1997 lisämääräraha	15 000 000
1997 määräraha.....	228 780 000
1996 tilinpäätös.....	205 000 000
1995 tilinpäätös.....	197 500 000

50. Eräät metsätalouden valtionavut

Momentin perusteluja muutetaan siten, että käyttösuunnitelmaan lisätään kohta Euroopan metsäntutkimuksen tukisäätiö, jolle myönnetään 600 000 mk. Vastaavasti käyttösuunnitelman kohdasta Euroopan Metsäinstituutti ry vähennetään 600 000 mk.

Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Tarkoitus on perustaa Euroopan metsäntutkimuksen tukisäätiö, jolle hankitaan valtion osarahoituksella kiinteistö toimitiloineen Joensuusta. Säätiön tarkoituksena on vuokrata toimitilaa Euroopan Metsäinstituutti ry:lle. Kiinteistön hankintahinnasta valtion rahoitusosuus on yhteensä 2 600 000 mk. Vuonna 1997 tästä tarvitaan 600 000 mk ja loput 2 000 000 mk vuonna 1998.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha.....	14 800 000
1996 tilinpäätös.....	15 000 000
1995 tilinpäätös.....	14 850 000

61. Hyrynsalmen työpaikkamenetysten korvaustoimenpiteet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston 3.4.1997 tekemässä periaatepäätöksessä tarkoitettua valtion ja Kuusamon yhteismetsän välisestä maanvaihdesta aiheutuvien työpaikkojen menetystä korvaavien toimenpiteiden rahoittamiseen Hyrynsalmen kunnassa. Määrärahasta saa käyttää enintään 2 000 000 mk ennen kuin Hyrynsalmen kunnan alueelta maanvaihtoon tarkoitetut valtion maat ovat siirtyneet Kuusamon yhteismetsän osakaskunnan omistukseen.

Selvitysosa: Määrärahalla on tarkoitus korvata valtion ja Kuusamon yhteismetsän välisestä maanvaihdesta aiheutuvia kielteisiä alueelloudellisia vaikutuksia valtioneuvoston 3.4.1997 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Määrärahaa on tarkoitus käyttää maa- ja metsätalousministeriön määräämällä tavalla Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelukompensatioiden seurantatyöryhmän ja Hyrynsalmen kunnan yhdessä sopimiin työpaikkoihin. Vastaava tulo on merkitty momentille 13.05.01.

1997 lisämääräraha	10 000 000
--------------------------	------------

95. Metsähallitus

Luvun perustelujen kohdan 1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet viides kappale muutetaan seuraavaksi:

Vuonna 1997 tavoitteena on, että Metsähallitus tekee luonnonsuojelualuehankintoja ympäristöministeriön ohjauksessa siten, että niiden hankkimiseen, Metsähallitukselle myynneistä ja hankinnoista syntyviin kuluihin ja maanvaihdon välirahaan käytetään yhteensä 210 milj. mk.

Selvitysosa: Luvun perustelujen muutos mahdollistaa sen, että luonnonsuojelualueiden hankintaan voidaan käyttää kiinteän omaisuuden luovuttamisesta saatavien myyntitulojen ja vaihtomaiden lisäksi myös muun käyttöomaisuuden luovuttamisesta saatavia tuloja sekä tulorahoitusta ja käyttöpääomaa, jolloin Metsähallitus voi suorittaa luonnonsuojelualueiden hankinnat mahdollisimman joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti.

97. Kasvinjalostuslaitos

Selvitysosa: Kasvinjalostuslaitoksen siementuotantojärjestelmä joudutaan uudistamaan EU-jäsenyyden johdosta. EU:n siementuotantojärjestelmä edellyttää kasvinjalostuslaitoksen lajikkeiden ylläpitojalostuksen laajentamista, sen lajikkeiden aitouden ja lajikepuhtauden parantamista sekä perussiementuotannon lisäämistä. EU:n järjestelmän vaatimukset ovat Suomessa vuonna 1975 säädetyn siemenkauppalaan edellyttämää tuotantojärjestelmää tiukemmat. Järjestelmän kehittäminen edellyttää noin 2 milj. markan laiteinvestointeja ja järjestelmään liittyviä suunnittelu- ja kehittämiskustannuksia.

Vuoden 1995 kolmannessa lisätalousarviossa osoitettiin momentille 30.99.41 yhteensä 18,5 milj. markan siirtomääräraha siemenhuollon edistämiseen. Siemenhuollon tarkoituksenmukainen edistäminen edellyttää toimenpiteitä myös Kasvinjalostuslaitoksessa. Mainitusta määrärahasta ei tukea voi myöntää kuitenkaan valtion laitokselle.

Kasvinjalostuslaitokselle tässä lisätalousarvioesityksessä ehdotettu 2 milj. markan määräraha on toiminnallisesti osa mainittua sie-

menhuollon edistämissuunnitelmaa. Jotta siemenhuollon edistämiseen osoitetut määrärahat eivät lisäännä, tämän lisätalousarvioesityksen tuloina otetaan huomioon vastaavasti 2 milj. mk momentin 30.99.41 määrärahan peruutuksena.

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kasvinjalostuslaitoksen siementuotantojärjestelmän uudistamisesta aiheutuviin laitehankintoihin ja muihin menoihin.

Selvitysosa: Luvun selvitysosien perusteluihin viitaten määräraha käytetään Kasvinjalostuslaitoksen siementuotantojärjestelmän uudistamisesta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa vastaavasti peruutetaan vuoden 1995 kolmannessa lisätalousarviossa momentille 30.99.41 myönnetystä 18 500 000 mk määrärahasta 2 000 000 mk, joka tuloutetaan momentille 12.39.04.

1997 lisämääräraha 2 000 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

27. Yhteistutkimukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 105 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha aiheutuu tutki-

mus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta ja se käytetään elintarvike- ja metsäklustereita palvelemaan tutkimukseen. Tutkimus edellyttää noin 20 henkilötyövuotta vastaavan lisähenkilöstön palkkaamista.

1997 lisämääräraha 5 000 000
1997 määräraha 26 200 000
1996 tilinpäätös 25 000 000
1995 tilinpäätös 21 000 000

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Merenkululaitos

70. *Kaluston hankinta (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 27 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että merenkululaitoksen tilaamasta uudesta monitoimijäänmurtajasta saa aiheutua valtiolle menoja enintään 303 000 000 mk. Momentin määrärahaa saa käyttää myös EU:n TEN-hankkeiden menoihin.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksestä 23 000 000 mk aiheutuu vuoden 1997 talousarvioon sisältyvän uuden monitoimimurtajan hinnan kohoamisesta ja 4 000 000 mk v. 1993—1994 tilattujen jäänmurtajien maksuerien noususta.

EU on myöntänyt TEN-tukena 17 400 000 mk monitoimimurtajan hankintaan, josta ennakko 6 960 000 mk on merkitty tuloksi momentille 12.31.30.

1997 lisämääräraha	27 000 000
1997 määräraha	298 000 000
1996 tilinpäätös	147 500 000
1995 tilinpäätös	184 950 000

77. *Väylätyöt (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien valtion hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahasta on varattu 1 250 000 mk kansallista rahoitusta varten.

Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	75 000 000
1996 tilinpäätös	83 200 000
1995 tilinpäätös	42 600 000

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

40. *Lastialusten hankintojen tukeminen* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 8 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu momentin kohdan b) pientonnistoavustusten arvioitua pienemmästä määrästä.

1997 lisämääräraha	—8 000 000
1997 määräraha	55 500 000
1996 tilinpäätös	48 425 514
1995 tilinpäätös	49 640 209

50. *Lästimaksuista suoritettavat avustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 810 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmista lästimaksutuloista.

1997 lisämääräraha	1 810 000
1997 määräraha	3 200 000
1996 tilinpäätös	4 166 000
1995 tilinpäätös	4 346 000

58. Radanpito

21. *Ratahallintokeskus ja perusradanpito* (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahään 175 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan

siten, että momentin määrärahasta varataan 4 000 000 mk EU:n rakennerahastohankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisämääräraha kohdennetaan suunnitelman mukaisesti päällysrakenteen uu-

simiseen tärkeimmillä pääradoilla ja poikittaisliikenteessä satamien ja raja-asemien välillä. Kohteena ovat perusparannukset tai päällysrakenteen uusinta/pölkynvaihto rataosilla Kouvola-Pieksämäki, Kouvola-Kotka, Laurila-Rovaniemi, Seinäjoki-Vaasa, Luumäki-Joensuu ja Joensuu-Uimaharju sekä Tampereen henkilöratapihan muutos.

Rakennerahaston varoilla tehtävien Vainikkalan raja-aseman raiteistomuutosten kansallinen rahoitusosuus on 3 milj. mk.

1997 lisämääräraha.....	175 000 000
1997 määräraha	1 453 000 000
1996 tilinpäätös	1 618 000 000
1995 tilinpäätös	1 471 000 000

77. Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää tasoristeysten poistamiseen rataosilla Vainikkala-Kouvola-Kotka/Hamina.

1997 lisämääräraha	10 000 000
1997 määräraha.....	208 000 000
1996 tilinpäätös.....	329 515 000
1995 tilinpäätös.....	357 000 000

78. Helsinki-Leppävaara kaupunkiradan rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 85 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Helsinki-Leppävaara kaupunkiradan rakentamisesta valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen. Ratahallintokeskus saa tehdä sitoumuksia siten, että valtiolle aiheutuu menoja tänä vuonna ja myöhemmin vuosina yhteensä 518 milj. mk.

Selvitysosa: Hanke sisältää kaksi lisäraidetta Helsingin ja Leppävaaran välillä sekä tarvittavat asema- ja katujärjestelyt. Koko ratahankkeen kustannusarvio on 801 milj. mk, josta valtion osuus on alustavien valtion ja kaupunkien välisten neuvottelujen mukaisesti 518 milj. mk, Helsingin kaupungin osuus 144 milj. mk ja Espoon 139 milj. mk. Valtio maksaa varsinaisen radan rakentamisen mukaan luettuna siltojen muutostyöt, sähköistykseen ja turvalaitteet sekä nykyisen rataosuuden perusparantamisen. Loppuosa 433 milj. mk valtion menoista hankkeeseen ajoittuu vuosille 1999–2001.

Hanke mahdollistaa valmistuttuaan v. 2001 Helsingistä Leppävaaraan ja Kirkkonummelle sekä Vantaankoskelle päätyvien lähiliikennejunien yhteismäärän lisäämisen kaksinkertaiseksi. Myös kaukojunien tarjontaa Helsingin ja Turun välillä on mahdollista lisätä neljännes. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on 1,9.

1997 lisämääräraha.....	85 000 000
-------------------------	------------

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 13 000 000 mk.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös palkkioiden maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta käytetään 10 000 000 mk tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksena sektoritutkimuksen rakenteelliseen kehittämiseen, liikenneministeriön hallinnonallalla pääosin tavaraliikenteen

kustannusten alentamista ja tieverkkojen hyväksikäyttöä koskeviin tutkimuksiin, 1 000 000 mk muihin liikennetutkimuksiin sekä 2 000 000 mk TEN-tutkimuksiin. TEN-tutkimusmenojen lisäystä vastaavasti momentille 12.31.99 on merkitty tulonlisäyksenä vastaava EU:n rahoitusosuus.

1997 lisämääräraha.....	13 000 000
1997 määräraha.....	33 000 000
1996 tilinpäätös.....	34 492 000
1995 tilinpäätös.....	26 000 000

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

02. KTM yrityspalvelun piiritoimistot

21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta rahoitettavien ohjelmien teknisen avun kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 76 000 mk EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston teknisen avun kansallista rahoitusosuutta varten.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että perusteluista poistetaan maininta: "Määrärahaa saa käyttää myös 1.9.1997 pe-

rustettavien työvoima- ja elinkeinokeskusten käynnistämisen valmistelusta aiheutuvien palkkaus- ja muiden toimintamenojen sekä 1.3.1997 lukien perustettavien johtajien viroista aiheutuvien palkkausmenojen maksamiseen."

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	31 200 000
1996 tilinpäätös	49 111 000
1995 tilinpäätös	46 421 000

03. Työvoima- ja elinkeinokeskukset

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määräraha muutetaan nettomäärärahaksi ja siihen myönnetään lisäystä 5 600 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös työvoima- ja elinkeinokeskuksista ja niiden yritysosastojen toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös työvoima- ja elinkeinokeskusten käynnistämisen valmistelusta aiheutuvien palkkaus- ja muiden toimintamenojen sekä 1.3.1997 lukien perustettavien johtajien viroista aiheutuvien palkkaus- ja muiden toimintamenojen maksamiseen.

Edelleen momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös euroneuvontakeskuksista, vientiasiamiestoiminnasta sekä yrityspalvelupisteestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Nettobudjetoitavina maksullisen toiminnan tuloina on otettu huomioon Valtiontakuukeskuksen työvoima- ja elinkeinokeskuksen yritysosastolle antamien toimeksiantojen tulot sekä toimialajärjestelmään liittyvien tuotteiden myynnistä aiheutuvat tulot.

Lisämäärärahan tarpeesta 5 000 000 mk aiheutuu työvoima- ja elinkeinokeskusten pe-

rustamis- ja kehittämishankkeiden menoista. Näillä kehittämishankkeilla, jotka liittyvät mm. henkilöstön ja tietojärjestelmien sekä tietotekniikan kehittämiseen voidaan tukea keskusten yhteisten toimintatavoitteiden saavuttamista. Yhteisten järjestelmien kehittäminen luo myös edellytyksiä työvoima- ja elinkeinokeskusten tehtävien uudelleen järjestelyille, hallinnonalojen väliselle yhteistyölle ja henkilöstövoimavarojen keskitetylle käytölle.

Lisämäärärahan tarpeesta 600 000 mk aiheutuu vientiasiamiestoiminnan menojen siirrost momentilta 32.85.41.

Menojen ja tulojen erittely:	mk
Bruttomenot	41 165 000
Maksullisen toiminnan erillismenot	2 300 000
Muut toimintamenot	38 865 000
Bruttotulot	2 600 000
Maksullisen toiminnan tulot	
— muut suoritteet	2 400 000
Muut tulot	200 000
Nettomenot	38 565 000

1997 lisämääräraha	5 600 000
1997 määräraha	32 965 000

33. Kuluttajatutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 800 000 mk.

Selvitysosa: Klusteri- ja sektoritutkimusmäärärahoihin liittyen Kuluttajatutkimuskeskus on ollut alkuvuoden 1997 eri tutkimuslaitosten kanssa valmistelemassa kahta uutta laajahkoa tutkimusohjelmaa, jotka käynnistyivät elokuussa 1997. Hankkeet ovat ulkopuolisella rahoituksella käynnistettäviä uusia tutkimushankkeita, joista aiheutuvia toiminta-

menoja eikä myöskään tuloja ole otettu huomioon kuluvan vuoden talousarviossa.

Maksullisesta toiminnasta saatavat vastaavat tulot 800 000 mk on merkitty momentille 12.32.99.

1997 lisämääräraha	800 000
1997 määräraha	9 400 000
1996 tilinpäätös	9 381 000
1995 tilinpäätös	9 727 000

44. Teknologian kehittämisskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta. Lisämääräraha käytetään resurssien vahvistamiseen ohjelmien ja hankkeiden valmistelussa sekä tuloksellisuuden varmistamiseksi tarvittaessa seurannassa 20 henkilöllä ja sen lisäksi tarvittavilla ostopalveluilla.

1997 lisämääräraha	10 000 000
1997 määräraha	100 900 000
1996 tilinpäätös	110 800 000
1995 tilinpäätös	112 000 000

23. *Soveltava tekninen tutkimus (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1997 uusia sitoumuksia saa hyväksyä enintään 765 000 000 mk.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden lisäys 135 000 000 mk aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta. Myöntämisvaltuuden lisäys käytetään tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen klusteripohjaisiin tutkimusohjelmahankkeisiin ja niihin liittyviin tutkimuslaitteiden hankintoihin sekä teknologista perustaa vahvistavaan tutkimukseen. Lisävaltuutta käytetään myös osaamiskeskusten piirissä toteutettavien kilpailukykyisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamiseen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1998 54 000 000 mk, vuonna 1999 54 000 000 mk ja vuonna 2000 20 000 000 mk.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	572 000 000
1996 tilinpäätös	448 830 303
1995 tilinpäätös	415 249 361

40. *Tuotekehitysavustukset (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1997 uusia avustuksia saa myöntää enintään 785 000 000 mk.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden lisäys 135 000 000 mk aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta. Lisämyöntämisvaltuuden lisäys käytetään yritysten klusteripohjaisiin tutkimusohjelmahankkeisiin, teknologiasisältöisiin palveluihin sekä hankkeisiin, jotka tähtäävät uusien yritysten ja liiketoimintojen syntymiseen. Rahoitusta suunnataan entistä vahvemmin pk-yritysten innovaatiotoimintaan.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1998 47 000 000 mk, vuonna 1999 47 000 000 mk, vuonna 2000 27 000 000 mk ja vuonna 2001 7 000 000 mk.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	782 000 000
1996 tilinpäätös	615 861 453
1995 tilinpäätös	529 823 577

83. Tuotekehityslainat (osa EU) (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1997 uusia lainoja saa myöntää enintään 280 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että mikäli kehitystyö ei johda taloudellisesti kannattavaan liiketoimintaan, Teknologian kehittämiskeskusella on lainan saajan hakemuksesta oikeus jättää lainan maksamaton pääoma ja korko kokonaan tai osittain takaisin perimättä.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden lisäys 30 000 000 mk aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta. Myöntämisvaltuuden lisäys käytetään yritysten tuotekehityshankkeiden rahoitukseen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1998 9 000 000 mk, vuonna 1999 12 000 000 mk, vuonna 2000 5 000 000 mk ja vuonna 2001 2 000 000 mk.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	203 000 000
1996 tilinpäätös	163 918 209
1995 tilinpäätös	157 515 300

85. Pääomaehtoisen tuotekehityslaina (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää pääomaehtoisten tuotekehityslainojen maksamiseen.

Vuoden 1996 ensimmäisessä lisätalousarviossa olleen momentin kahden vuoden siirtomääräraha muutetaan kolmen vuoden siirtomäärärahaksi.

Pääomalainoja myönnetään kansainvälisesti kilpailukykyisten tuotteiden ja tuotantomentelmien kehittämiseen ja parantamiseen. Laina myönnetään ehdoin, että lainan pääoma ja pääomalle maksettava korko maksetaan takaisin vain edellyttäen, että sidotulle pääomalle jää täysi kate. Lainalla on myös huonompi etuoikeus velallisyrietyksen mahdollisessa konkurssissa. Lainat myönnetään vakuutta vaatimatta.

Mikäli kehitystyö ei johda taloudellisesti kannattavaan liiketoimintaan, Teknologian kehittämiskeskusella on lainan saajan hakemuksesta oikeus jättää lainan maksamaton pääoma ja korko kokonaan tai osittain takaisin perimättä.

Selvitysosa: Siirtomäärärahan pidennys johtuu pääomaehtoiisiin tuotekehityslainoihin tarkoitettun määrärahan käyttöönoton viivästymisestä. Määrärahan tarve aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta. Lisämääräraha käytetään pk-yritysten tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden rahoittamispäätöksiin.

1997 lisämääräraha	50 000 000
1996 tilinpäätös	70 000 000

49. Kera Oy

42. Korkotuki Kera Oy:lle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 17 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia korkotukilainoja Kera Oy saa myöntää vuonna 1997 investointien ja käyttöpääoman rahoittamiseen yhteensä enintään 1 170 000 000 mk ja uusia erityislainoja enintään 550 000 000 mk, josta enintään 90 000 000 mk naisyrittäjälainoja.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve johtuu siitä, että Kera Oy:n luottokanta kasvoi viime vuonna ennakoitua nopeammin. Korkotuen maksaminen perustuu valtioneuvoston yhtiölle antamaan sitoumukseen. Valtion yhtiölle maksama korkotuki lasketaan kunkin vuodenvaihteen luottokannan perusteella.

Uusien erityislainojen myöntämisvaltuuden 150 000 000 markan lisäyksestä 110 000 000 mk on tarkoitus käyttää pienlainojen myön-

tämiseen ja 40 000 000 mk naisyrittäjälainojen myöntämiseen.

1997 lisämääräraha	17 000 000
1997 määräraha	221 000 000
1996 tilinpäätös	219 942 887
1995 tilinpäätös	209 144 393

43. *Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 17 000 000 mk.

Selvitysosa: Kera Oy:n luottotappiot ovat olleet suhdannetilanteen ja yritysten taloudellisen tilanteen parantumisen johdosta ennakoitua pienemmät.

1997 lisämääräraha	—17 000 000
1997 määräraha	115 000 000
1996 tilinpäätös	134 000 000
1995 tilinpäätös	230 000 000

50. Teollisuuden edistäminen

24. *Teollisuuden edistämistä palveleva tutkimus- ja kehitystyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta ja se on tarkoitus käyttää t&k-lisärahoituspäätökseen kuuluvaan klusterihankkeiden toteuttamiseen, lisärahoituksen vaikuttavuuden arviointiin ja teknologian tutkimuksen vahvistamiseen liittyvään työhön kauppa- ja teollisuusministeriön tavoitteiden ja laadittavan suunnitelman mukaisesti.

1997 lisämääräraha	10 000 000
1997 määräraha	32 110 000
1996 tilinpäätös	30 000 000
1995 tilinpäätös	26 500 000

46. *Avustus telakkateollisuuden kilpailuedellytysten turvaamiseksi* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia avustuksia saa myöntää siten, että sopimusten yhteenlaskettu arvo vuosina 1996—1997 on enintään 8 000 000 000 mk.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	170 000 000
1996 tilinpäätös	90 000 000

60. *Siirrot valtiontakuurahastoon ja vientitakuukorvaukset* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 399 000 000 mk.

Selvitysosa: Aiemmin maksettujen takauskorvausten takaisinperinnästä kertyneiden tuottojen johdosta rahastosiirron tarve vuonna 1997 on poistunut.

1997 lisämääräraha	—399 000 000
1997 määräraha	400 000 000
1996 tilinpäätös	500 000 000
1995 tilinpäätös	1 810 000 000

88. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perusteiden niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtionyhtiöiden osakeanneissa. Määrärahaa saa käyttää myös muista tarpeellisista osakejärjestelyistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää valtionyhtiöiden yksityistämiseen liittyvien menojen maksamiseen.

Valtioneuvosto voi päättää sellaisista omistusräjästyksistä, joiden seurauksena luovutetaan valtion kahden kolmanneksen määräenemmistöasemasta Kauppatalo Hansel Oy:ssä ja Kemijoki Oy:ssä kuitenkin määräysvalta säilyttäen sekä valtion määräysvallasta Kemira Oy:ssä kuitenkin yhden kolmasosan määrävähemmistöasema säilyttäen.

1997 lisämääräraha	100 000 000
1996 tilinpäätös	350 000 000
1995 tilinpäätös	200 000 000

89. *Sijoitukset valtion pääomasijoitusyhtiöön* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 205 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Teollisuus-sijoitus Oy:n osakepääoman maksamiseen ja muuhun oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen yhtiössä sekä mahdollisten vaihtovelkakirjalainojen merkintähinnan maksamiseen.

Selvitysosa: Suomen Teollisuussijoitus Oy:n keskeisiksi tehtäviksi on asetettu pääomasijoitustoiminnan yleinen edistäminen, yksityisen pääomasijoittamisen osuuden kasvattaminen ja alkavien innovatiivisten yritysten kasvuedellytysten turvaaminen. Lisäksi yhtiö pyrkii kehittämään alueellista pääomasijoitustoimintaa kehittämällä alueellisten rahastojen hallintorakennetta ja hallinnointiosaamista.

Yhtiö tekee pääasiallisesti sijoituksia pääomasijoitusrahastoihin.

Alkavien innovatiivisten kasvuyritysten rahoittamiseen yhteistoiminnassa muun muassa Sitran kanssa tarvitaan merkittävää lisäpanostusta. Elinkeinoelämän rakennemuutoksen edistäminen ja yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen edellyttävät rahastosijoitusten ja tarvittaessa myös suorien sijoitusten suorittamista.

1997 lisämääräraha	205 000 000
1996 tilinpäätös	80 000 000

51. Yritystoiminnan investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen

49. *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU)* (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että kehitysalueen investointitukea, pienyritystukea, pk-yritysten kehittämistukea ja yritysten toimintaympäristötukea saa myöntää vuonna 1997 315 000 000 mk, josta

250 000 000 mk on varattu kansallisena osuutena EU:n aluekehitysrahaston rahoittamiin hankkeisiin.

1997 lisämääräraha	15 000 000
1997 määräraha	400 000 000
1996 tilinpäätös	424 641 249
1995 tilinpäätös	553 979 574

52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen

24. *Kehittämispalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään lisäystä 7 500 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 39 500 000 mk EU:n osarahoittamien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisämääräraha vastaa työministeriön vuosina 1995 ja 1996 kauppa- ja

teollisuusministeriön hallinnonalalle osoittamaa EU:n sosiaalirahaston rahoitusosuutta, jota ei ole käytetty eikä palautettu työministeriölle.

1997 lisämääräraha	7 500 000
1997 määräraha	52 000 000
1996 tilinpäätös	52 000 000
1995 tilinpäätös	58 500 000

55. Energiatalous

40. *Energiatuki (osa EU)* (arviomääräraha) Momentilta vähennetään 25 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös

kotimaista polttoainetta käyttäville kaukolämpökeskuksille vuonna 1995 myönnettyjen avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Vähennys johtuu aikaisempina vuosina hyväksytyjen avustushankkeiden peruuttamisesta.

Vuonna 1995 myönnettiin eräille kotimaista polttoainetta käyttäville kaukolämpökeskuksille avustuksia, jotka piti maksaa vuoden 1996 loppuun mennessä. Lopputilitysten perusteella eräille avustusta saaneille tulisi mak-

saa lisää, koska joulukuun 1996 tilitykset perustuivat osittain arvioon. Lisämaksatukset ovat enintään 174 000 mk.

1997 lisämääräraha.....	—25 000 000
1997 määräraha	145 000 000
1996 tilinpäätös	99 593 382
1995 tilinpäätös	139 925 950

80. Matkailun edistämiskeskus

88. *Muut finanssisijoitukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Matkailuviestintä Comma Finland Oy:n ja Finnova AB:n osakkeiden lunastamiseksi valtiolle.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Momentin määräraha on muutettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	200 000
1996 tilinpäätös	200 000

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. *Yritysten kansainvälistyminen (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia avustuksia saa myöntää vuonna 1997 270 000 000 mk, josta 30 000 000 mk on varattu EU:n aluekehitysrahaston hankkeisiin, 6 000 000 mk EU:n sosiaalirahaston hankkeisiin ja 70 000 000 mk Hannoverin maailmannäyttelyyn vuonna 2000 osallistumiseen liittyviin kuluihin.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 10 000 000 mk Hannoverin vuoden 2000 maailmannäyttelyn valmisteluun liittyviin vuonna 1997 syntyviin kuluihin ja 20 000 000 mk yrityskohtaisiin kansainvälistymishankkeisiin EU:n tavoitealueiden ulkopuolella.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1997 30 000 000 mk, vuonna 1998 10 000 000 mk, vuonna 1999 25 000 000 mk, vuonna 2000 20 000 000 mk ja vuonna 2001 5 000 000 mk.

1997 lisämääräraha	30 000 000
1997 määräraha	173 000 000
1996 tilinpäätös	189 867 507
1995 tilinpäätös	206 424 596

41. *Avustus ulkomaankauppaa edistävälle järjestöille ja Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle*

Momentilta vähennetään 600 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu alueellisen vientiasiamiestoiminnan siirrosta Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:stä työvoima- ja elinkeinokeskuksiin momentille 32.03.21.

1997 lisämääräraha	—600 000
1997 määräraha	173 700 000
1996 tilinpäätös	167 671 017
1995 tilinpäätös	168 900 000

47. *Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu rahoitettavien hankkeiden oletettua pienemmästä toteuttamisesta ja valuuttojen alhaisesta korkotasosta.

1997 lisämääräraha.....	—25 000 000
1997 määräraha	40 000 000
1996 tilinpäätös	80 792 770
1995 tilinpäätös	108 661 872

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

21. *Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 12 675 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 1 800 000 mk aiheutuu Kansallisen ikäohjelman toimeenpanosta aiheutuvista menoista ja 10 000 000 mk tutkimus- ja kehittämistoimin-

nan lisärahoituksesta sekä 875 000 mk siirrosta momentilta 34.06.61.

1997 lisämääräraha.....	12 675 000
1997 määräraha.....	175 438 000
1996 tilinpäätös.....	142 187 000
1995 tilinpäätös.....	127 701 000

02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

21. *Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen saa käyttää enintään 1 316 000 mk sekä ulkomaanavun yksikön (HEDEC) Ukraina-projektiin 684 000 mk.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Ukraina-projektiin varatulla

määrärahalla korvataan Euroopan unionin maksama ennakko, jonka Ukraina-projekti joutui tulouttamaan vuonna 1996.

1997 lisämääräraha.....	—
1997 määräraha.....	112 910 000
1996 tilinpäätös.....	106 392 000
1995 tilinpäätös.....	85 071 824

10. Säteilyturvakeskus

21. *Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 4 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ulkopuolisten tilaustutkimusten rahoittamisesta. Vastaava tulonlisäys on merkitty momentille 12.33.10.

1997 lisämääräraha.....	4 000 000
1997 määräraha.....	80 850 000
1996 tilinpäätös.....	81 904 000
1995 tilinpäätös.....	81 774 000

11. Lääkelaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
 Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien hankkeiden rahoittamiseen.
 Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	8 217 000
1996 tilinpäätös	5 198 000
1995 tilinpäätös	2 193 000

17. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)
 Momentille myönnetään lisäystä 230 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenon ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuoton arvioiden tarkentumisesta.

1997 lisämääräraha	230 000 000
1997 määräraha	4 710 000 000
1996 tilinpäätös	6 638 489 331
1995 tilinpäätös	7 216 153 865

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 70 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.

1997 lisämääräraha	—70 000 000
1997 määräraha	1 050 000 000
1996 tilinpäätös	980 000 000
1995 tilinpäätös	2 780 000 000

52. *Pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perustelut muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (709/1997) mukaisten menojen maksamiseen.

Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Momentin määrärahalaji on muutettu kolmi-vuotiseksi siirtomäärärahaksi. Tukea voidaan myöntää lain voimaantulosta lukien 31.7.1998 saakka. Tukea voidaan maksaa enintään vuoden 1999 loppuun.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	300 000 000

19. Eläkevakuutus

50. *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 550 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeen aiheuttaa vuoden 1996 valtionosuuden ennakon alite 0,4 milj. mk sekä vuoden 1997 ennakon tarkistaminen 140,1 milj. markaksi.

1997 lisämääräraha	550 000
1997 määräraha	140 000 000
1996 tilinpäätös	133 800 000
1995 tilinpäätös	128 721 901

52. *Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu lähinnä yrittäjien eläkelain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen maksamattomien eli ns. avoimien maksujen määrän alentumisesta.

1997 lisämääräraha	—20 000 000
1997 määräraha	490 000 000
1996 tilinpäätös	439 200 000
1995 tilinpäätös	390 339 818

22. Sotilasvammakorvaukset ja erät kuntoutustoiminnan menot

58. *Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlarahojen tuoton käyttö (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveysministeriön määräämin perustein avustuksina puutteellisesti asuvien sotainvalidien ja muiden rintamaveteraanien asuntojen korjauksiin.

Selvitysosa: Suomen itsenäisyyden 80-vuo-

tisjuhlarahojen nettotuotoksi on arvioitu 2 000 000 mk, mikä on otettu tulona huomioon momentilla 12.28.51. Tämä nettotuotto on tarkoitettu käytettäväksi avustuksina puutteellisesti asuvien sotainvalidien ja muiden rintamaveteraanien asuntojen korjaushankkeisiin.

1997 lisämääräraha 2 000 000

28. Muu toimeentuloturva

50. *Sotilasavustus (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu asumisavustusta saavien varusmiesten lukumäärän ja asumiskustannusten arvioitua suuremmasta kasvusta.

1997 lisämääräraha 4 000 000

1997 määräraha 52 000 000

1996 tilinpäätös 47 400 000

1995 tilinpäätös 47 000 000

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 14 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kuntien valtionosuuslainsäädännön muutokseen liittyvien siirtymätasausten tarkentumisesta.

1997 lisämääräraha 70 000 000

1997 määräraha 421 000 000

1996 tilinpäätös 499 780 511

1995 tilinpäätös 508 505 026

1997 lisämääräraha 14 000 000

1997 määräraha 13 548 000 000

1996 tilinpäätös 15 945 341 205

1995 tilinpäätös 17 942 039 481

31. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 70 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisajankohden muutoksista.

39. *Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen eräisiin perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1997 saadaan hyväksyä ennen vuotta 1990 hyväksytyjen perustamiskustannushankkeiden toteuttamisohjelmien muutoksia siten, että niiden kokonaiskustannusarviot ovat yhteensä enintään 60 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäystä vastaava toteuttamisohjelmavaltuus ja määräraha jäi vuodelta 1996 käyttämättä, sillä pääosa perustamiskustannushankkeiden toteuttamisohjelmien muutoksista siirtyi käsiteltäväksi vuonna 1997.

Perustamiskustannushankkeiden aloittamis-
valtuuden nojalla ennen vuotta 1990 hyväk-
syttyjen perustamiskustannushankkeiden to-
teuttamisohjelmien muutoksista arvioidaan ai-
heutuvan menoja valtiolle 21 600 000 mk
vuonna 1997.

1997 lisämääräraha.....	6 000 000
1997 määräraha.....	23 100 000
1996 tilinpäätös.....	38 110 651
1995 tilinpäätös.....	64 290 828

57. Lomatoiminta

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien
lomituspalvelujen kustannuksiin* (arviomäärä-
raha)

Momentille myönnetään lisäystä
139 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu
arvioitua suuremmasta lomituspäiväkustan-
nuksesta, sijaisavun arvioitua suuremmasta

käytöstä sekä valtion korvauksen loppuerien
arvioitua suuremmasta määrästä.

1997 lisämääräraha.....	139 000 000
1997 määräraha	676 000 000
1996 tilinpäätös	900 381 981
1995 tilinpäätös	1 078 135 977

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

50. *Avustukset yksityisten sosiaali- ja ter-
veysalan yhteisöjen kustannuksiin* (arviomää-
räraha)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000
mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus
käyttää pitkäaikaistyöttömyyden ja muiden
lamasta aiheutuneiden seurausvaikutusten lie-
ventämiseksi tarkoitetun erillisohjelman ra-
hoittamiseen sekä homevaurioiden ehkäisy- ja

korjaustoimenpiteiden avustamiseen. Hank-
keilla on julkisten menojen tarvetta vähentäviä
vaikutuksia.

Avustusten myöntämisen ajoitus edellyttää
raha-automaattiasetuksen (676/1967) muutta-
mista.

1997 lisämääräraha.....	50 000 000
1997 määräraha	1 465 000 000
1996 tilinpäätös	1 408 581 000
1995 tilinpäätös	1 167 807 000

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työministeriö

20. *Kansallisen työelämän kehittämisohjel-
ma ja tuottavuuden kehittäminen* (siirtomää-
räraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000
mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan

siten, että määrärahaa saa käyttää ohjelman
hallinnointiin osallistuvan enintään kahdeksaa
henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palk-
kauksesta ja ohjelmien hallinnointiin osallis-
tuvan väliaikaisen henkilöstön palkkauksesta
aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisärahoituksesta, joka kohdistetaan kansalliseen työelämän kehittämisohjelmaan.

1997 lisämääräraha.....	10 000 000
1997 määräraha.....	20 000 000
1996 tilinpäätös.....	20 000 000
1995 tilinpäätös.....	3 100 000

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahään 1 550 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään kansallisen ikäohjelman toteuttamiseen.

1997 lisämääräraha.....	1 550 000
1997 määräraha.....	121 237 000
1996 tilinpäätös.....	140 679 000
1995 tilinpäätös.....	141 925 000

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

21. *Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahään 2 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 523 000 mk Pientyöntäjien palvelukeskusten maksullisesta toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahää.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään uusien työvoima- ja elinkeinokeskusten työvoimaosastojen tietohallinnon laitteistojen hankintaan ja tietoliikennemuutoksiin.

1997 lisämääräraha.....	2 000 000
1997 määräraha.....	589 677 000
1996 tilinpäätös.....	581 696 000
1995 tilinpäätös.....	568 414 000

61. *Euroopan sosiaalirahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus valtion osalta (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 875 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 33.01.21 työsuojeluasioiden 1.4.1997 lukien sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle siirtymisen johdosta.

1997 lisämääräraha.....	— 875 000
1997 määräraha.....	655 800 000
1996 tilinpäätös.....	704 923 000
1995 tilinpäätös.....	763 792 000

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

30. *Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 900 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu

siitä, että henkilöiden, jotka eivät maahanmuuttaja-asemansa vuoksi voi saada eläkettä tai muuta sosiaaliturvaa, lukumäärä on lisääntynyt.

1997 lisämääräraha.....	4 900 000
1997 määräraha.....	54 800 000

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Työneuvoston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 147 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista palkkaus- ja palkkiomenoista.

1997 lisämääräraha	147 000
1997 määräraha	308 000
1996 tilinpäätös	305 000
1995 tilinpäätös	800 000

51. *Eräät merimiespalvelut* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös merimieslaissa (423/1978) tarkoitettun työsopimuksen tekemisestä annetun asetuksen (783/1995) mu-

kaisten lomakkeiden saatavilla pitämiseen. Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma:	mk
Valtion osuus merimiespalvelutoimiston menoista	2 165 000
Valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin	2 338 000
Merimiesten työsuhtesuojelelun lomakehuolto	50 000
Yhteensä	4 553 000

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1997 lisämääräraha	—
1997 määräraha	4 553 000
1996 tilinpäätös	3 732 882
1995 tilinpäätös	4 043 818

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

22. *Kehittäminen ja suunnittelu* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 400 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahalla on tarkoitus tehostaa sinilevähaittojen ehkäisemistä koskevaa tutkimusta sekä rahoittaa Itämeren alueen yhteisten toimintaohjelmien (Agenda 21) valmistelua ja vuosina 1997—1999 toimeenpan-

tavaa tutkimusohjelmaa (ympäristöklusteri), jolla parannetaan ekologista rakennemuutosta ja ympäristömyötäistä teknologiaa koskevaa tietopohjaa.

1997 lisämääräraha	6 400 000
1997 määräraha	41 500 000
1996 tilinpäätös	42 999 835
1995 tilinpäätös	38 999 231

11. Ympäristön suojele

60. *Siirto öljysuojarahastoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 35.11.64.

Osa öljyjättemaksuina kertyvistä varoista

voidaan öljyjättemaksusta annetun lain (894/1986) muuttamisesta annetun lain (846/1996) 7 §:n nojalla valtion talousarviossa siirtää öljysuojarahastoon. Määrärahaa käytetään maa-alueilla tapahtuneiden öljyvahinkojen ja öljyn saastuttamien maa-alueiden puhdistuskustannusten korvaamiseen.

1997 lisämääräraha 3 000 000

64. *Öljyjätämaksulla rahoitettava öljyjätehuolto* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys on siirtoa momentille 35.11.60. Määräraha yhdessä momentin 35.11.60 määrärahan kanssa on

yhtä suuri kuin öljyjätämaksujen kertymä vuoden 1997 talousarviossa momentille 11.19.08.

1997 lisämääräraha	—3 000 000
1997 määräraha	20 000 000
1996 tilinpäätös	20 000 000
1995 tilinpäätös	20 000 000

26. Alueelliset ympäristökeskukset

77. *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 1 270 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään Kiihtelysvaaran ja Joensuun välisen siirtoviemäri- ja syöttövesijohtotöiden loppuun saattamiseen.

1997 lisämääräraha	1 270 000
1997 määräraha	61 000 000
1996 tilinpäätös	75 300 000
1995 tilinpäätös	33 000 000

Pääluokka 36

VALTIONVELKA

01. Markkamääräisen velan korko

90. *Markkamääräisen velan korko* (arvionmääräraha)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 3 456 000 000 mk.

Selvitysosa: Nettomäärärahan vähennys aiheutuu siitä, että sarjaobligaatioista saadaan arvioitua enemmän emissiovoittoja.

Velkasitoumuslainat	—37 000 000
Lainat valtion eläkerahastolta	—106 000 000
Lainat muilta	25 000 000
Emissioalennukset	—297 000 000
Bruttotulot	3 600 000 000
Emissiovoitot	3 600 000 000

Yhteensä —3 456 000 000

Muutosten erittely:

	mk
Bruttomenot	144 000 000
Yleisöobligatiolainat	—135 000 000
Sarjaobligatiolainat	694 000 000

1997 lisämääräraha	—3 456 000 000
1997 määräraha	14 208 324 000
1996 tilinpäätös	16 072 127 162
1995 tilinpäätös	12 170 231 597

03. Valuuttamääräisen velan korko

90. Valuuttamääräisen velan korko (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaan lisäystä 60 616 000 mk.

Selvitysosa: Nettomäärärahan lisäystarve aiheutuu lähinnä valuuttakurssien muutoksista.

Muutosten erittely:

	mk
Bruttomenot	113 626 000
Dollarilainat	280 823 000
Puntalainat	340 412 000
Ruotsinkruunulainat	—680 000
Tanskankruunulainat	—286 000
Saksanmarkkalainat	—58 120 000
Floriinilainat	—5 151 000
Belgianfrangilainat	10 380 000

Luxemburginfrangilainat	14 410 000
Sveitsinfrangilainat	—26 408 000
Ranskanfrangilainat	—5 260 000
Itävallanshillinkilainat	—1 312 000
Jenilainat	—7 898 000
ECU-lainat	—90 775 000
Muiden valuuttojen määräiset lainat	—302 165 000
Emissioalennukset	—34 344 000
Bruttotulot	53 010 000
Emissiovoitot	52 390 000
Korkotulot	620 000

Yhteensä 60 616 000

1997 lisämääräraha	60 616 000
1997 määräraha	11 916 900 000
1996 tilinpäätös	11 941 997 225
1995 tilinpäätös	11 712 793 304

09. Muut menot valtionvelasta

21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 160 000 000 mk.

Selvitysosa: Valuuttamääräinen lainanotto jää kuluvaan vuonna arvioitua pienemmäksi, joten liikkeeseenlaskukustannuksia varten varattua määrärahaa säästyy. Toisaalta Valtion asuntorahaston arvopaperistamalla suoritettua varainhankinnasta aiheutuu valuuttakurssitappioita arvioitua enemmän.

Muutosten arvioidaan jakautuvan seuraavasti:

mk

Menot valuuttamääräisistä lainoista:	
liikkeeseenlaskukustannukset	—200 000 000
arvopaperistamisesta aiheutuvat kustannukset	40 000 000

Yhteensä —160 000 000

1997 lisämääräraha	—160 000 000
1997 määräraha	652 200 000
1996 tilinpäätös	1 018 976 805
1995 tilinpäätös	702 062 600

